

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

ŠEŠTADIENIS – SATURDAY, LIEPOS–JULY 13, 2019 • Vol. CX NR. 81

Kaina 2 dol.

PERIODICALS

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 07-12-2019

„Draugas“ keliauja per šimtmečius

Diena, kai Lietuva turėjo du Prezidentus

Prezidentė Dalia Grybauskaitė perdavė savo įgaliojimus Prezidentui Gitanui Nausėdai.

LRT.lt nuotr.

VITALIUS ZAIKAUSKAS
Specialiai „Draugui“ iš Vilniaus

Lietuva yra viena – tokią žinią išrinktasis Lietuvos Respublikos Prezidentas Gitanas Nausėda siunčia valstybės piliečiams, nepriklausomai nuo to, kur jie gyvena, kuo užsiima, kokia jų socialinė padėtis. Liepos 12 d., penktadienį, naujasis šalies vadovas ištare priesaiką ir kreipėsi į visus Lietuvos žmones.

Pirmoji į Seimo rūmus raudonu kilimu įžengė Prezidentė Dalia Grybauskaitė. Už keliolikos minučių tuo pat kilimu, tiesiai iš Vilniaus senamiesčio, kur prie paminklo dr. J. Basanavičiui vyko inauguracijos dienos pirmasis renginys, visiems pagarbiai stovint į Kovo 11-osios salę Seime įžengia ir išrinktasis Prezidentas su žmona.

– 15 psl.

DRAUGAS

Mano laikraštis
nuolatinis,
patikimas,
mus rišantis.

REDAKTORĖS ŽODIS

Plačiasparnis paukštis
110 metų kartu

Taip gražiai – „plačiasparniu paukščiu“ – „Draugą“ yra pavadinęs dr. Antanas Razma, sukurdamas mūsų vaizduotėje laikraščio, kaip didingo erelio, įvaizdį: jis sklendo virš mūsų, aprėpdamas lietuviško gyvenimo platybes... Per šiuos vienuolika dešimtmečių po jo plačiais sparnais augo kartos, kūrėsi organizacijos, skleidėsi talentai, pulsavo tautos žmonių gyvenimai. Keliolikoje puslapių sunku atspindėti visą lietuviško gyvenimo ir jam daugiau kaip šimtmetį tarnavusio laikraščio raidą, tačiau sąlytį tarp šios dienos ir istorijos pajausite, tikimės, kiekviename šio jubiliejinio numerio puslapyje. Ypač norėjome pagerbti tuos, kurie savo tikėjimu ir pasi-

šventimu padėjo tokį tvirtą pamatą „Draugo“ laikraščiui – vienuoliams, kunigams ir pasauliečiams, spaustuvės darbuotojams ir redaktoriams, savanoriams talkininkams ir gausiems aukotojams. Ir, žinoma, skaitytojams, kurių aktyvi parama ir priitarimas šiam darbui metų metais buvo galingas „Draugo“ variklis. Labai tikimės to palaikymo ir iš mūsų amžininkų, mūsų likimo brolių bei seserų. Jubiliejiniai metai dar tik įpusėjo – ir toliau „Draugo“ puslapiuose mes prisiminsime tuos, kurie gyveno, kūrė ir darbovosi iki mūsų – kartais su šypsena ar stebėdamiesi, bet dažniausiai – pagarbiai. O dabar – užpūskime 110 žvakių ant „Draugo“ gimtadienio torto ir palinkėkime jam „Ilgiausių metų“!

Ramunė Lapas

Mus sveikina Lietuvos Prezidentai

Gerbiami „Draugo“ leidėjai, autoriai ir skaitytojai,

sveikinu seniausią, be pertraukos gyvuojantį lietuvišką laikraštį 110-ojo gimtadienio proga! „Draugas“, dešimtmečiu vyresnis už Vasario 16-ąją, tapo tikra lietuviybės uola ir dvasine, vienijančia atrama tautiečiams ne tik Jungtinėse Amerikos Valstijose, bet ir daugeliui jų kituose pasaulio kraštuose. Laikraščio puslapiuose užfiksuota reikšminga mūsų tautos istorijos dalis — išeivijos pastangos išsaugoti tapatybę ir kalbą, telkti jėgas siekiant Lietuvos Nepriklausomybės bei ją įtvirtinant, stiprinant bendruomenes ir, žinoma, skleidžiant laisvą lietuvišką žodį. Tai sukaktis, kelianti pasididžiavimą ir didelę pagarbą „Draugo“ kūrėjams, pradedant pirmaisiais Pensilvanijos valstijoje ir tais, kurie dirbo ir dirba šiandien Čikagos redakcijoje — tiems atsidavusiems žmonėms, iki šių dienų išlaikiusiems solidaus leidinio tradicijas. Dėkoju Jums visiems, kurie leidžia šį unikalų laikraštį bei remia jį, kad „Draugas“ vėl ir vėl pasiektų tūkstančius savo draugų. Linkiu „Draugui“ Pasaulio lietuvių metais sulaukti dar daugiau skaitytojų ir toliau sėkmingai tęsti garbingą misiją!

Dalia Grybauskaitė
Lietuvos Respublikos Prezidentė
2019 m.
Vilnius

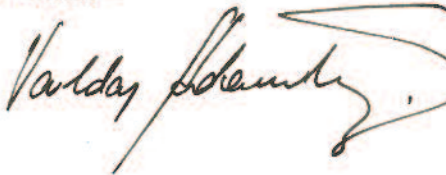
Prezidentas Valdas Adamkus

2019m. liepos 12d.

Mieli ir brangūs „Draugo“ skaitytojai, autoriai, darbuotojai,

Nuoširdžiai sveikinu Jūsų dienraštį su gražiu Jubiliejumi – 110-osiomis veiklos metinėmis! Sveikinu visus buvusias ir esamas bendradarbius, skaitytojus, visus lietuvių bei krikščioniškosios vertybės tarnavusius ir tarnaujančius geros valios „Draugo“ talkininkus! Šiandien iš solidžios laiko perspektyvos žvelgdami į „Draugo“ nueitą ir tebeinamą kelią, galime jame matyti ir tiesioginius mūsų išeivijos istorijos ženklus, ir mūsų tautos, mūsų valstybės gyvenimo liudijimus. Keitėsi pasaulis ir Lietuva, keitėsi santvarkos ir mūsų valstybės situacija, tačiau „Draugas“ visada išliko balsu, saugančiu mūsų nepakartojamą kultūrinį paveldą ir tautinę savastį, perduodančiu tas vertybes iš kartos į kartą. Tikriausiai todėl „Draugas“ ir viešajame lietuvių gyvenime, ir daugybės žmonių sąmonėje įsitvirtino kaip patikimas ir sąžiningas krikščioniškosios ir tautiškosios minties nešėjas. Tikriausiai todėl „Draugas“ daugeliui žmonių ir šeimų tapo ne tik objektyvios informacijos šaltiniu, bet ir pašnekovu, diskusijos dalyviu, ir tiesiog draugu. Būdamas vienas iš daugybės Jūsų skaitytojų, linkiu „Draugui“ rasti savąją vietą šiandienos pasaulyje ir toliau skleisti vertybes, kurios mus kuria ir stiprina kaip tautą, kaip valstybę, kaip asmenybes. Linkiu ir toliau telkti lietuviškąsias intelekto ir kultūros galias išeivijoje ir tiesti tvirčiausius tiltus į Lietuvą! Kuo geriausios asmeninės ir profesinės sėkmės visiems, dirbantiems šį nelengvą, bet labai reikalingą darbą!

Nuoširdžiai Jus gerbdamas ir geriausios kloties linkėdamas –

DRAUGAS
(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday
and Saturday
except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by
the Lithuanian Catholic Press Society,
4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532.
Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284
Periodical class postage paid at Chicago, IL
and additional mailing offices.
Subscription Rates: \$150.00.

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00

JAV – metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00
Pirma klase – \$340.00 • kartą per savaitę \$240.00
! Kanadą – metams \$390.00 (USD) • 1/2 metų \$210.00 (USD) • 3 mėn. \$110.00 (USD)
! Lietuvą paprastu paštu – metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00
Internetinė prenumerata – metams \$99.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA

JAV metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00 • 3 mėn. \$48.00
! Kanadą – metams \$150.00 (USD) • 1/2 metų \$120.00 (USD) • 3 mėn. \$75.00 (USD)
! Lietuvą – metams \$70.00

Mažindami pašto išlaidas, prenumeratos kvitų nesiuočiame. „Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.
Administracija dirba kasdien nuo 9:00 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
Redakcija dirba kasdien nuo 8:00 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.

Administracija – skelbimai@draugas.org., administracija@draugas.org

Reklama – Audronė Kižytė, audreykizys@gmail.com, 630-805-1404

Vyriausioji redaktorė –
Ramunė Lapas
vyr.redaktore@gmail.com

Redaktorė –
Virginija Petrauskienė

Techninis redaktorius –
Jonas Kuprys

Korektorė –
Dalia Sokienė

Už skelbimų turinį ir kalbą neatsakome.
Straipsnių autorių nuomonė nebūtinai sutampa su redakcijos nuomone.

Redaktorė Virginija Petrauskienė

ŠEŠTADIENIO POKALBIAI

„Draugas“ – šeimose paveldimas laikraštis

110-uosius metus švenčiantis „Draugas“ gali pasidžiaugti nepaprastais savo skaitytojais, tokiais, kokių, ko gero, neturi nė vienas lietuviškas laikraštis. Sunku patikėti, bet kai kurie iš šių žmonių „Draugą“ prenumeruoja jau gerokai daugiau nei pusę šimtmečio. Su daugeliu prenumeratorių mūsų laikraščio draugystė tęsiasi neįtikėtinai ilgai – net kelios kartos – tėvai, vaikai ir anūkai – jį prenumeravo, skaitė ir iki šiol tebeprenumeruoja bei remia. Šiandienos „Šeštadienio pokalbių“ svečiai – apie „Draugo“ vaidmenį jų šeimų gyvenime.

Aldona Šmulkštienė, 91-erių metų Garbės prenumeratorė iš Čikagos, IL:

„Draugą“ mūsų šeima prenumeruoja jau 70 metų, nuo 1949-ųjų. Pradžioje, tik atvykę į Ameriką, šį laikraštį pirkdavome, bet vėliau ėmėme prenumeruoti. Tuo metu mano tėveliams Petrui ir Onai Krikščiūnams „Draugas“ labai daug reikė. Tik persikėlę į JAV, Wisconsiną, jie ieškojo lietuviško spausdinto žodžio. Tuomet buvo leidžiamas ir dar vienas lietuviškas laikraštis – „Naujienos“. Tačiau šis mano tėveliams buvo ne prie širdies, jie pasirinko „Draugą“, kurio kalba man, tuo metu jaunai merginai, atrodė labai senoviška. Mes, jauni mas, priešingai, nei tėvai, tuomet ne daug skaitėme tą laikraštį. Aš išvykau studijuoti į University of Illinois at Urbana-Champaign, vėliau, baigusi studijas, grįžau į Čikagą, dirbau pedagoginį darbą. Visą tą laiką mes prenumeravome ir skaitėme „Draugą“. Aš pati kartais į jį parašydavau apie organizaciją „Lietuvos vaikų viltis“, rašydavau į socialinių reikalų skyrelį „Drauge“. Laikraštis mūsų namus lanko iki šiol.

Užsakau jį ir savo sūnui, kaip dovaną. Žinau, kad jis mažai turi laiko, todėl kartais tik straipsnių pavadinimus perskaito. Tačiau siunčia paramos laikraščiui, nors ir nenorėdamas apie tai garsintis. Aš pati pastaruoju metu nebedaug galiu skaityti, nes man diagnozuota akių liga, kuri pamažu negrįžtamai atima regėjimą. Todėl labai atidžiai pasirenku straipsnius, kuriuos norisi perskaityti. Kai laukėme Lietuvos išsilaisvinimo, labai svarbu buvo straipsniai politinėmis temomis. Man patinka Audronės Škiudaitės rašomi politiniai komentarai. Pastaruoju metu „Drauge“ spausdinama daug nuotraukų. Tai gerai, nes sakoma, kad vienas paveikslas kalba geriau negu tūkstantis žodžių. Tačiau kartais pasigendu informacijos, kokie žmonės

yra toje grupinėje nuotraukoje. Suprantu, kad parašas prie nuotraukos su daug žmonių atima daug laiko ir pastangų, todėl sakau, kad jūs ten „Draugo“ redakcijoje, esate šventi žmonės, pasiaukojamai dirbantys milžinišką darbą. Linkiu jums stiprybės ir toliau darbuotis, o „Draugui“ gyvuoti dar 100 metų.

Dr. Pranas Budininkas, 96-erių metų „Draugo“ prenumeratorius ir skaitytojas iš St. Pete Beach, FL.

„Draugą“ pradėjau prenumeruoti 1950 metais, tik atvykęs į Ameriką iš Vokietijos. Tuo metu man buvo 28-eri metai. Prenumeravau ir daugiau lietuviškų laikraščių, pavyzdžiui, „Dirvą“. Ir tada, ir dabar buvo savaime suprantama, kad reikia palaikyti ir paskaityti lietuvišką spaudą. Po kurio laiko į JAV iš DP stovyklos atvyko ir mano tėvai. Kartu gyvenome, kartu skaitėme „Draugą“. Aš pats pradžioje įsidarbinau Gary, IN, esančiame plieno fabrike. Tačiau nenorėjau ten pasilikti visą gyvenimą, todėl nusprendžiau tęsti mokslus. Vokietijoje Hamburgo universitete studijavau mediciną, buvau ir DP stovykloje įkurto Baltic University studentas. Tačiau gyvendamas Amerikoje, supratau, kad negalėsiu tęsti medicinos studijų, nes neturėjau pakankamai pinigų. Todėl baigiau chemijos mokslus Indiana University, vėliau mokiausi Illinois Institute of Technology Čikagoje, ten įgijau daktaro laipsnį. Dirbau GATX bendrovėje chemijos tyrimų srityje (dr. P. Budininkas paskelbė mokslinių straipsnių, padarė ne vieną patentuotą išradimą, tarp jų – iš astronautikos srities – red. past.). Taip pat daugelį metų dirbau Bendrajame Amerikos lietuvių fonde (BALF'e). Pradėjau nuo aukų rinkėjo, paskui tapau Centrinės valdybos sekretoriumi, vėliau – vicepirmininku, o paskiausiai tapau Direktorių valdybos pirmininku. Šias pareigas ėjau iki fondo uždarymo.

BALF'as per savo gyvavimą į Lietuvą persiuntė apie 25 milijonus dolerių. BALF'as reklamuodavosi „Drauge“, taip pat laikraštyje ne kartą buvo rašyta apie fondo veiklą.

Kadangi dabar „Draugas“ mane pasiekia gerokai pavėlavęs (žinau, kad dėl pašto kaltės), kai kurios jame esančios žinios būna kiek pasenusios. Todėl gavus laikraštį, idomiau yra skaityti straipsnius nesenstančiomis temomis, taip pat ir apie tai, ką veikia lietuviai kitose Lietuvių Bendruomenės apylinkėse. Taip pat svarbu paskaityti ir sužinoti, kas vyksta Lietuvoje.

Aš pats priklausau Lietuvių klubui, kuris gyvuoja jau daugiau nei 50 metų. Anksčiau jame dalyvaudavo ne tik vadinamieji dipukai, bet ir prieš juos į JAV atvykusių lietuvių. Dabar tarp klubo narių yra ir trečiosios bangos emigrantų, nors ir nelabai gausiai. Mes, maždaug 50–60 žmonių, renkamės kiekvieną sekmadienį, kartu pietaujame, kalbamės. Žinau, kad tarp klubo narių yra ir daugiau lietuvių, kurie prenumeruoja ir skaito „Draugą“.

Šiame laikraštyje kartais būna parašyta apie mūsų klubo renginius ir veiklą. Beje, nors jau einu 97-uosius metus, kol kas dar skaitau be akinių.

Jurgis Balčiūnas, skaitytojas iš Massachusetts miestelio Sharon:

„Draugą“ mes „paveldėjome iš tėvų, kurie čia, Amerikoje ėmė jį prenumeruoti. Jie tą laikraštį buvo prieš tai jau matę ir skaitę Vokietijoje, DP stovykloje. Mano tėvai buvo antrosios bangos emigrantai. Mes pas tėvus gyvendami skaitėme ir daugiau lietuviškų laikraščių, kurių dabar jau nebėra. O „Draugas“ liko. Mes jį skaitome su žmona. Gal ji daugiau už mane skaito. Jai idomu paskaityti apie pažįstamus žmones, o aš skaitau tuos

straipsnius, kurie mane sudomina. Žinau, kad ir mūsų kaimynai prenumeravo „Draugą“. Kaip dabar – ar dar prenumeruoja – nežinau. Nors laikraštį dažniausiai gauname labai pavėlavusį, tačiau jau įprasta, kad „Draugas“ vis vien atkeliauja į mūsų namus. Jei jo negautume – tikrai pasigestume.

Dr. Gina S., skaitytoja iš San Antonio, Texas:

„Draugą“ skaitau jau daugiau nei 50 metų. Jį užsiprenumeravau pati, tuo metu, kai dar gyvenau Brooklyne, kur buvo gana aktyvi lietuvių veikla. Tuomet lankydavausi lietuvių bažnyčioje, ten sužinojau, kad galima užsiprenumeruoti lietuvišką laikraštį. Kaip tik tuomet buvau pradėjusi studijuoti, man buvo idomu, kas vyksta Lietuvoje, kaip gyvena Amerikos lietuviai. Po to dar teko gyventi kitose vietose, bet visada mūsų šeima prenumeravo ir skaitė „Draugą“. Mums visada buvo ir yra svarbu palaikyti lietuvišką spaudą.

Skaitau „Draugą“ ir dabar. Pradedu nuo pirmo puslapio, baigiu paskutiniu. Man tinka tai, ką jūs rašote. Matyti redakcijos pastangos laikraštį padaryti kuo įdomesni. Gaila, kad „Draugas“ beveik niekada nepristatomas laiku. Todėl niekada neskaitau apie tai, kas prieš mėnesį ar du įvyko Amerikoje. Apie tai gaunu informaciją iš amerikietiškos spaudos arba televizijos.

Čia, kur mes dabar gyvename, yra lietuvių kilmės amerikiečių, bet jie neskaito lietuvių spaudos. Neseniai kaimynystėje apsigyveno lietuviai dipukai – aš jiems atiduodu savo perskaitytus „Draugus“, kad ir jie galėtų skaityti.

Kalbino Virginija Petrauskienė

Draugas yra kaip paminklas, statomas laiptas po laipto llo metų, po puslapį ir lapą, o susidaro didžiulis bokštas su visų mūsų gyvenimo aprašymu mažom ir didelėm raidėm, spalvotom, o seniau nespalvotom. Kiekvienas rūpestingas straipsnelis, žinutė ar studija praturtina mūsų supratimą apie save, pasaulį – vidinį ir aplinkinį, krikščioniškus uždavinius, žmogiškas ir žmoniškas viltis mums visiems. Ne ilgų straipsnių, o ilgiausių gyvybingų metų „Draugo“ ašiai.

Antanas Saulaitis SJ

2019 m. liepos 12 d.

NAUJIENOS IŠ LIETUVIŠKŲ TELKINIŲ —

Mariją Čyvaite (ketvirta iš k.) Vilniaus oro uoste pasitiko kiti „Misija Sibiras“ dalyviai.
„Facebook“ nuotr.

Čikagietė prisijungė prie „Misija Sibiras“ komandos

Liepos 5 d. Vilniaus oro uoste dalis „Misija Sibiras 2019“ komandos pasitiko iš Jungtinių Amerikos Valstijų atskridusią ekspedicijos narę Mariją Čyvaite, kuri, nors negalėjo dalyvauti bandomuosiuose žygiuose Lietuvoje, ypatingai kelionei rimtai ruošėsi Čikagoje.

Šiemet pasikartoję praėjusių metų scenarijus – Rusijos ambasada Lietuvos Respublikoje antrus metus iš eilės atsisakė išduoti vizas „Misija Sibiras“ ekspedicijos dalyviams. Tik šikart, skirtingai nei pernai, organizatoriai, neatmesdami tikimybės, kad ir vėl gali negauti Rusijos vizų, paraleliai organizavo ir ekspediciją į Kazachstaną.

„Lietuvoje dar per mažai yra žinančių apie tremties ir kalinimo vietas šioje šalyje. Pernai aplankėme Kazachstane veikusius sovietinius lagerius, kuriuose stalinizmo represijų

laikotarpiu, manoma, kalėjo apie 20 tūkstančių politinių kalinių iš Lietuvos. Kaip tik šiemet sukanka 65 metai nuo Kengyro lageryje įvykusio sukilimo, kuriame reikšmingą vaidmenį atliko ten kalėję lietuviai“, – sakė projekto vadovė Aistė Eidukaitytė.

„MISIJA SIBIRAS yra ne apie vizas, o apie ŽYMIĄI daugiau. Ne apie ekspedicijos maršrutą, o apie tikslą. Nei vienas žmogus neprisijungia prie projekto tam, kad pakeliautų po Sibirą ar Kazachstaną. Visi jie jungiasi tam, kad išsaugotų istoriją, rock&roll'intų pilietiškumą ir dėl to, kad RŪPI. Šiemet kursime ateitį istorijai Kazachstane ir skaičiuosime dar vieną sėkmingą ekspediciją!“, – pridūrė ji.

Nuo 2006 m. vykstantis projektas „Misija Sibiras“ šiemet išlydės jau 18-ąją ekspedicijos komandą, kuri į Kazachstano Respubliką išvyks liepos 17-ąją.

„Misija Sibiras“ inf.

Į Lietuvą keliaus Laimutės Šlapelytės portretas

Kadenciją baigiantį Lietuvos Respublikos generalinį konsulą Los Angeles Darių Gaidį aplankė Santa Monicoje gyvenantis Chuck Solomon ir perdavė savo uošvės, Laimutės Šlapelytės-Graužienės portretą. Užsienio reikalų ministerijoje pradėsiantis dirbti diplomatas šį portretą įteiks Marijos ir Jurgio Šlapelių muziejui Vilniuje.

Šlapeliai – legendinės Vilniaus asmenybės, švietėjai, lietuvių kalbos puoselėtojai, visuomenininkai. Netrukus po spaudos draudimo panaikinimo, 1906 m. Vilniuje įkūrė knygyną, kuris veikė 40 metų, kol jo neuždarė sovietai. Laimutės vyras dr. Kazimieras Graužinis buvo iškilus Lietuvos diplomatas, dirbęs Prezidento Antano Smetonos asmeniniu sekretoriumi, vėliau – Lietuvos atstovas Pietų Amerikos šalyse, tęsė savo darbą okupacijos metais.

Su Chuck Solomon taip pat sutarta, kad vasaros pabaigoje šeima per-

Chuck Solomon (k.) ir gen. konsulas Darius Gaidys prie dovanoto Lietuvai paveikslo.
FB nuotr.

duos Lietuvai Kazimiero ir Laimutės Graužinių archyvus.

LR gen. konsulato LA inf. ir nuotr.

Kunigystės jubiliejus – su išskilmėmis ir nauja knyga

Ordinacijos jubiliejų švęsti kun. V. Aušra sugrįžo į Šilutę.

Čikagai gerai pažįstamas kunigas ir poetas, Ziono lietuvių evangelikų liuteronų parapijos klebonas dr. Valdas Aušra šiomis dienomis viešėdamas Lietuvoje ne tik pažymėjo savo ordinacijos 25-metį, bet ir pristatė savo naująją knygą. V. Aušros kunigystės 25-mečio minėjimas vyko Šilutės Martyno Liuterio evangelikų liuteronų bažnyčioje, kurioje jis buvo krikštytas, ir kurioje 1994 m. liepos 3-ąją buvo ordinuotas Lietuvos evangelikų liuteronų kunigu.

Savo pamoksle kun. V. Aušra sakė, kad jį apėmęs didžiulis jaudulys, nes jis puikiai prisimena dieną prieš 25-erius metus, kai čia buvo ordinuotas kunigu, o bažnyčia buvo pilna žmonių.

Iškilmėse dalyvavęs Lietuvos evan-

gelikų liuteronų vyskupas Mindaugas Sabutis sakė, kad susipažinęs su V. Aušros biografija buvo nustebęs, kiek visokių darbų jis yra padaręs ir kokia plati jo veikla. Vyskupas ir toliau linkėjo prasmingos sėjos, kurios vaisiais galima džiaugtis ir Lietuvoje, ir toli už Atlanto. Jis pasidžiaugė ir V. Aušros literatūrine veikla, linkėjo jam Viešpaties artumo bei turėti šalia mylinčius ir palaikančius žmones.

Prieš pat kunigystės 25-mečio sukaktį buvo išleista nauja V. Aušros eilėraščių, pamokslų, apmąstymų ir nuotraukų knyga „paKVIETIMAS: ateik, Viešpatie, į mano rojų“. Joje sudėti ir „Draugo“ laikraštyje spausdinti kunigo pamokslai. Pirmieji knygos pristatymai įvyko liepos 10-ąją Šiauliuose, liepos 12-ąją – Kelmėje, liepos 21 d. bus knygos sutiktuovės Vilniuje.

„Draugo“ inf.

Žinutė „Drauge iš „Pavergtosios Lietuvos“ 1964 m. kovo 31 d. numeryje

Cituojama „Komjaunimo tiesa“: „Entuziastai, jus kviečia septynmečio statybų romantika“ – tokiais žodžiais jaunimas skatinamas vykti darbams į tolimąjį Kazachstaną. Komjaunimo organe pažymima, kad Kazachstano stepėse tiesiami geležinkeliai, miestai, ir kad darbams plėšinių krašte reikalingos jaunos stiprios rankos ir „karštos entuziastų širdys“. Jų ieškoma ir pavergtoje Lietuvoje.

ANUOMET IR DABAR

DRAUGAS

KATALIKIŠKAS LAIKRAŠTIS
PASVĘSTAS AMERIKOS LIETUVIŲ KATALIKŲ
REIKALAMS

Eina kas savaitė iš Wilkes-Barre, Pa.

Kaina: metams \$2.00, pusmečiui \$1.00, trims mėnė-
siams 50 centu. Europoje ir kitur \$3.00

Adresas:

"D R A U G A S",
314 E. Market Str. Wilkes-Barre, Pa.Iki kol pinigų, rankraščių ir korespondencijas
reikia siųsti pas:Rev. V. Vizgirda,
190 S. Meade St. Wilkes-Barre, Pa.

NEW BRITAIN, CONN.

Čia apšviestiesni lietuviai buvo susimanę sutverti draugiją iš vyrų ir moterių. Spalio 17 buvo paskirta diena susirinkimui vyrų, moterių ir jaunuomenės, turinčios ne mažiau, kaip 16 metų. Nuėjau ir aš ten. Žmonių mažai teprisirinko: vyrų gal 30, moterių — viena. Susirinkimą atidarius, prasidėjo ginčai. Vieni norėjo tverti draugiją iš vyrų ir moterių, kiti pradėjo priešintis: kam, girdi, mums tų moterių reikia, tegul jos pačios sau tveriasi, o mes galime apseiti ir be jų. Dar kiti kalbėjo, kad nereikia jokios draugijos, nes jau šešios esančios. Tverkime, girdi, iš moterių ir merginų... Čia vėl perkirto: Kaip gali, girdi, tverti moterių ir merginų draugiją, kad tik viena moteriškė teatėjo.

Teip žmoneliai azazavo, azazavo — ir, nesutvėrę jokios draugijos, išsiskirstė.

P. P. Pilipauskas.

EASTON, PA.

Pas mus šitokios žinutės.

Pracitą vasarą iš kažinkur buvo atsibastęs dolerių žvejys, laisvamanių „kunigas“ Dilionis. Pasiėmęs vieną žmogų, nuėjo į Phillipsburg, N. J. Tenai gyvena daugiau bajorai. Parėjo keletą namų, sakydamas norį įsteigti neprigulmingą parapiją. Bajoraičiai, nesupratę, kas yra toji neprigulminga parapija, o manydami, kad ją nori sutverti tikras kunigas, davė po keletą dolerių. Tiktai sužinoję, kad tai ne kunigas, bet dolerių žvejys, nusivedė „kunigėlj“ pas airių kunigą. Tasai paklausė lotiniškai, o jis nemokėjo atsakyti nei žodžio: Tada liepė parodyti dokumentus. Jisai parodė kažinkokių opiergalius. Tie pasirodė netikri. Airių kunigas jam liepė kraustyties laukan. Bet prieš išsikraustant Dilionis parengė prakalbas ir sutvėrė laisvamanių klubą, o vieno skerdičiaus (bučerio) namuose davė šliubą cecilikams — be užsakų, išpažinties ir kitokių ceremonijų. Tai tikrai cecilikiškai! balių. Žmonių nesusirinko daug, nes ir oras buvo negažus. Bešokant vienam muzikantui su cecilike, mergina pradėjo ieškoti laikrodėlio. Neradusi niekur, pradėjo net verksti, sakydama, kad buvusi laikrodėlj gavusi nuo dėdės kalėdinių dovanų. Tuojau baliaus šeimininkai, o paskui du cecilikai viens po kito pradėjo krėsti pas svečius, bet nerado. Tik štai, besiskirstant namo, vienas muzikantas pajuto, kad jo kišeniuje kažinkas sunkoka — ištraukia ir žiūri: prapuolusis laikrodėlis. Jis tuojau laikrodėlj parodė draugams ir atidavė savininkei. Manoma, kad tai krėtėjai įdėjo laikrodėlj tyčia į muzikanto kišenių, kad padaryti jį vagim žmonių akyse, o kai-kaip, tai dar ir į šaltąją pasodinti. Muzikantas yra geras ir tvirtas katalikas.

Buvęs oaliuje.

Laikraščiai daug rašo apie Zofiją Kričmaniutę, kuri užmušė — kaip įtaria policija — su Juozu Pečiuliu Bronių Kulvinską, Union City, Conn., smuklininką. Sunku įtikėti, kad jauna mergina, muzikos mokytoja, tai-gi turinti švelnius nervus ir augštus-pakilius jausmus, būtų galejus pasiegti taip bauriai, besirdziai ir atkariai su savo buvusiu mylėtiniu. Tečiau policija tvirtina, kad taip buvo.

Kulvinskas mylėjo Zofiją, bet jai atsisakius už jo tękėti, pasiėjoškojo sau kitos merginos. Kaip-gi toji mylėjo išsivesti Kulvinską į krumus, sušaudyti iš revolve-rio, paskui sugrįžti, mėtyti į sužeistąjį akmenimis, paskui naktį ateiti pas jį, pauti jam gerklę — kuomet Kulvinskas vis dar buvo gyvas — pirkties kitą revolverį ir suvaryti dar penkias kulkas į savo mylėtinį?

Brr! biauuru!

Kažin ar Kričmaniutė turi kokius nors tikiybinius arba bent doriškus jausmus?

K. J. Baronas rašo „V. L.“, kad pirmasai lietuvių teatras Amerikoje buvęs atvaidintas 31 d. gruodžio 1889 m. Plymouth. Teatras vadinęsis: „Be sumnenės arba kaip tai ant svieto ejnas.“ P. Bar. prie progos ragina lietuvių visuomenę apvaikščioti dvidešimtmetes sukaktuves šito atsitikimo priderančiu būdu: vaidinti teatrus, daryti prakalbas, laikyti paskaitas, deklamacijas ir tt.

Labai pagirtinas paraginimas. Girdėjome, kad šitokie jubilejaus apvaikščiojimai yra ištisų rengiami daugelyje vietų.

IŠ LIETUVIŠKŲ DIRVŲ AMERIKOJE.

IŠ TACOMA, WASH.

Tacomoj ir South Tacomoj lietuvių yra: šeimynų 19, viso: vyrų 61, moterų 19, vaikiukų 18, mergaičių 15 ir viena suaugusi mergelė. Savo namus turi 14 lietuvių, jie verti \$44.950, skolos ant visų tik \$800. Iš draugijų yra tik S. L. A. kuopa 161, su 17 narių. Vienas turi gertuvę ir prie jo dar vienas lietuvis dirba. Laisnis \$1000 met., randos mėnesį \$125; jis laiko ir hotelį, kuriame yra apie 20 kambarių. Yra vienas kurpius, teippat vienas lietuvis yra valgykloj virėju; kiti visi darbininkai dirba prie įvairių darbų, uždirba už 10 val. darbo \$2.00—2.50. Pragyvenimas mėnesį \$18—20.

"L". V. P.

IŠ RAYMOND, WASH.

Čia yra 12 lietuviškų šeimynų, iš viso: vyrų 71, moterų 12 ir viena gyvanašlė, nes vyras pabėgęs, vaikiukų 11, mergaičių 1 ir dvi saugusios mergelės. Venas lietuvis su amerikonu laiko gertuvę. Gertuvės per naktis atdaros: ant 2500 gyventojų 11 gertuvių ir rodos, visiems gerai einasi. Veik visi lietuviai dirba lentų piovyklose. Už 10 darbo val. gauna \$2—3. Pragyvenimas ant mėnesio \$20—25.

"L". V. P.

A. UZUMECKIS,

Lietuvis Graborius ir Balzamavotojas.

Viską išpildo geriau ir pigiau negu svetimtautis.
Persamdo karietas vestuvėms, krikštinoms ir t. t.

Priima lavonus ir iš kitų miestų.

Reikale kreipkitės pas savo tautietį.

324 Wharton St.,

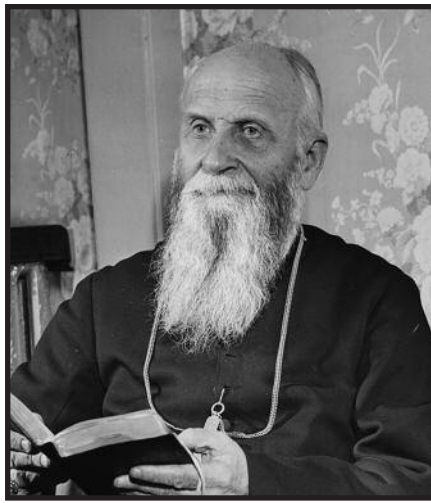
Philadelphia, Pa.

TELEFONAI: Bell Lombard 27 - 39 A
Keystone Main 42 - 18 D

„Draugo“ vyriausieji redaktoriai

Kun. Antanas Kaupas

Kun. Pranas Būčys

Kun. Antanas Staniukynas

Ivairiuose šaltiniuose „Draugo“ vyriausieji redaktoriai dažnai yra tapatinami su redaktoriais (skyrių redaktoriais arba techniniais redaktoriais), tad minint „Draugo“ 110-ąsias metines pabandysime sudaryti kaip įmanoma tikslesnį vyriausiųjų redaktorių sąrašą, juos pagerbiant. Remtasi keliais šaltiniais – „Lietuvių enciklopedija“ (LE), leista Bostone, kun. Prano Garšvos 1979 m. ir „Draugo“ 70-mečio proga parengtu specialiu leidiniu, taip pat pasitelkta dr. Antano Kučo kn. „Kun. Antanas Staniukynas“, pačio „Draugo“ žiniomis bei įvairioje žiniasklaidoje skelbta medžiaga. Nustatant vyriausiuosius redaktorius keblumų sudaro faktas, kad istorinis „Draugas“ neskelbė nei redaktoriaus, nei redakcijos bendradarbių pavardžių. Todėl keletas iki galo neišaiškintų faktų liko ir šiame sąrašė.

1909 m. – steigiamieji metai. LE straipsnelyje, skirtame „Draugo“ laikraščiui aptarti, rašoma, kad pirmasis laikinas redaktorius, tvarkęs laikraštį dvi savaites, buvo kun. Kazimieras Urbonavičius, bet patį pirmąjį numerį, kaip laiške redakcijai, rašytame 1959 m. iš už geležinės uždangos „Draugo“ 50-mečio proga, prisipažino pats, suredagavo dr. kun. Vincentas Vizgirda, tuomet Wilkes Barre Švč. Trejybės lietuvių parapijos klebonas. *Gražiausi mano kunigiškos jaunystės metai prabėgo Amerikos lietuvių tarpe. Svečias kraštas, iš įvairių Lietuvos vietų surinkti žmonės. Bet mes ten radom bendrą savo tarpe kalbą, nes mus jungė „mūsų idėja: tikybės brangybė, mokslo, dorumo ir tautos reikalai“. Tam kilniam tikslui negaila buvo jėgų ir pasišventimo. ...Tam reikalui buvo išleistas ir naujas laikraštis „Draugas“. Aš pats pirmą jo numerį parengiau spaudai ir su vargoninku jį ekspedijavau: dienom ir naktim rašėm jo prenumeratorių adresus. Nors tada mūs išvargimas buvo didis (tuo metu jis dar*

statė Wilkes Barre bažnyčių lietuviams – Red.), bet, prisimenu, džiūgavom su ašara akyse, kad pagaliau galėsim plačiau prabilti į savo tautiečius, kad su savo mintimis pasieksim jų namus ir jų širdis...

1909–1913 m. – vyr. redaktorius kun. Antanas Kaupas, kunigas, visuomenės veikėjas, publicistas.

1913 m. Dr. A. Kučas rašo, kad *Kun. Kaupo ligos metu „Draugo“ redagavimu rūpinosi kun. Staniukynas. Tai buvo sunkiai įmanomas darbas, nes jo paties sveikata nebuvo stipri. Laimei, netrukus atsirado tinkamas redaktorius – kun. Fabijonas Kemėšis.* O kun. P. Garšva kn. „Negėstanti šviesa“ (1964 m.), str. „Platūs spaudos darbai. Iš tėvų marijonų istorijos“ rašo, kad po kun. A. Kaupo mirties 1913 m. laikinai „Draugo“ laikraščiu rūpinosi kun. P. Serafinas, kun. A. Staniukynas, kun. J. Kazakas, kol atsirado nuolatinis redaktorius – kun. Antano Kaupo brolis Julius.

1913–1916 m. – Julius Kaupas, Lietuvos politinis bei visuomenės veikėjas.

1916 m. kovo 31–1917 m. „Draugui“ tampant dienraščiu, pirmasis redaktorius buvo kun. Antanas Maliauskis (Maliauskas).

1917–1921 m. Anot LE, 1917.II.1–VII.31, 1918.XII.01–1921 m. – laikraštį perimant marijonams – redagavo kun. Pranas Būčys; kun. Prano Garšvos 1979 m. specialiame leidinyje, išleistame „Draugo“ 70-mečiui, rašoma kiek kitaip – kad kun. Maliauskiui pasitraukus, jo pareigas perėmė kun. Fabijonas Kemėšis (1917–1918); reikalui atsiradus jį pavaduodavo kun. P. Būčys ar kun. J. Kazakas; 1919 m. sausio 29 d., marijonams galutinai perimant laik-

raštį, redaktorium paskirtas kun. P. Būčys.

1921–1927 m. Apie to laikotarpio „Draugo“ vyr. redaktorius kun. P. Garšva knygoje „Negėstanti šviesa“ taip rašo: *Kai 1921 m. kun. Būčys turėjo išvykti į Lietuvą, keletą metų dienraštį redagavo kuris nors kunigų marijonų, tinkančių spaudos darbui, arba samdyti redaktoriai. Tarp jų pažymėtini, ilgiau ar trumpiau buvę vyriausiais redaktoriais, yra kun. dr. Ignas Česaitis, kun. dr. Kazimieras Matulaitis, dr. Kazys Pakštas, kun. Bronius Bumšas, kun. dr. Kazimieras Rėklaitis, kun. Vincas Kulikauskas.*

Vyr. redaktorius Leonardas Šimutis 1934 m. lapkričio 17 d. numeryje, kuris paruoštas kaip 25-jo jubiliejaus numeris (kažkodėl skelbiama, kad jubiliejus esąs lapkričio 18 d., o ne liepos 12 d., kada išėjo pirmasis numeris), apžvalginame straipsnyje apie „Draugo“ istoriją ir reikšmę išvardija vyriausiuosius redaktorius, dirbusius iki jo. Minimios pavardės tokia eile be datų, kas kada redaktoriavo, ir su trumpu komentaru: „**a. a. kun. A. Kaupas**, buvo vienas žymiausias savo laikų publicistas ir rašytojas. **Kun. F. Kemėšis** (dabar kanauninkas ir Dotnuvos Žemės Ūkio profesorius), buvo gabus organizatorius, geras rašytojas ir karštas patriotas. Pranas Šivickis (dabar Lietuvos Universiteto profesorius) nors neilgai redagavo, bet vis dėlto daug ko naujo įnešė į laikraštį. **Julius Kaupas** (dabar Lietuvos banko direktorius) turėjo neabejotinus publicisto gabumus ir daug kas gailisi, kad jis metė laikraštiniųko profesiją. **Kun. dr. A. Maliauskas** (Lietuvos Universiteto profesorius) griežtai kovojo su mūsų idėjos priešiniais, taip pat neglostė ir tautos priešių. **Kun. prof. Pr. Būčys** (dabar vyskupas) sėkmingai kovojo dėl Lietuvos nepriklausomybės ir pasižymėjo moksliniais straipsniais. **Kun. dr. Ig. Česaitis** (dabar Lietuvos Universiteto profesorius) daug gyvumo

įnešė į dienraštį, suorganizuodamas gausią bendradarbių būrį. **Dr. K. Pakštas** (Lietuvos Universiteto profesorius) neilgai tebuvo redaktorium, tačiau savo laikotarpį pažymėjo rimtais, moksliniais raštais. **Kun. B. Bumša** (dabar gyvena Brazilijoje) kompromisų su idėjos priešiniais nedarė. Su jais vedamas karštas polemikas. **Kun. K. Rėklaitis** ir **kun. dr. K. Matulaitis** (vienas gyvena Romoje – kitas Marijampolėje) dirbo ramiai, bet produktyviai. **Kun. Vincentas Kulikauskas**, kuriam daugiausia jėgą reikėjo įdėti į dienraščio gyvybės išlaikymą, rašė gyvai ir nuširdžiai. Vadinas, per 25 metus „Draugas“ turėjo 12 redaktorių, o šiuos žodžius rašantis jau tryliktas. Nors yra sakoma, kad jei dažnai redaktoriai mainosi, laikraščiu nėra sveika, tačiau „Draugas“ nuo to nenukentėjo, nes visi redaktoriai dirbo vienam tikslui – Dievo garbei ir savo tautos gerovei”.

1923 m. birželio 10 d. „Draugo“ laidoje yra žinutė: „Plačiai žinomas Amerikoje ir Lietuvoje dr. Kazys Pakštas atvyko Chicagon ir šiomis dienomis pradės redaguoti „Draugą““. O LE rašoma, kad K. Pakštas „Draugo“ vyr. redaktorium buvo nuo 1924.VI iki 1925.IX.

1927–1952 m. vyriausiuoju redaktorium buvo Leonardas Šimutis (25 m.), visuomenės veikėjas, bet jis redakcijoje ilgiems metams liko dirbti ir po to, kai Marijonų vienuolija redaktoriumi paskyrė kunigą, ir buvo vienas vedančiųjų ne tik šio laikraščio publicistų.

1952–1960 m. – moderatorius ir vyr. redaktorius dr. kun. Vytautas Bagdanavičius.

1960–1963 m. „Draugo“ 70-mečio leidinys sako, kad tuo metu vyriausiasis „Draugo“ redaktorius buvo kun. dr. Viktoras Rimšelis.

1963–1992 m. Marija Remienė kn. „Draugui-100“ rašė apie kun. Praną Garšvą – kad jis į Čikagą atvyko 1958 m., dirbo redakcijoje, vėliau tapo vyriausiuoju redaktorium. Taigi kada kun. Garšva tapo vyriausiuoju? „Draugas“, redaguojamas kunigų, ir toliau neskelbė atsakingojo redaktoriaus pavardės, todėl pasitikrinti nėra galimybių, bet greičiausiai 1963 m., kai kadenciją baigė dr. kun. V. Rimšelis, ir dirbo iki mirties 1992 m.

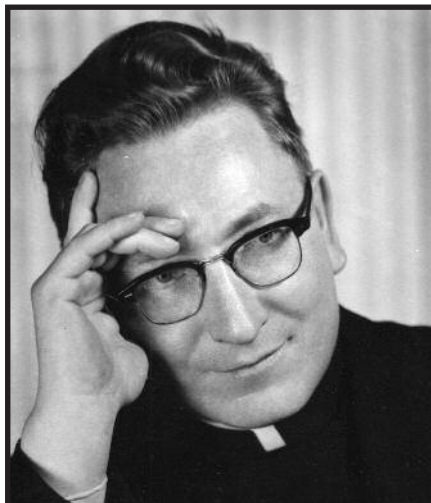
1992–2007 m. – Danutė Brazytė-Bindokienė, žurnalistė, rašytoja, vyr. redaktorė.

2007–2013 m. – dr. Dalia Cidzikaitė, literatūros tyrinėtoja.

Parengė
Audronė Škiudaitė

Leonardas Šimutis

Kun. Pranas Garšva

Rašyt. Danutė Brazytė-Bindokienė

Dr. Dalia Cidzikaitė

Išskirtinė patirtis, kurią suteikė „Draugas“

AUDRONĖ V. ŠKIUDAITĖ

Visi mes esame istorijos liudininkai ir kiekvieno mūsų gyvenimas ir patyrimas yra istorija. Nuo 2000-ųjų „Draugas“ tapo mano gyvenimo dalim, o aš tapau jo istorijos liudytoja.

A. V. Škiudaitė Pittsburgho panoramoje „Draugo“ leidėjų surengtos kelionės po senųjų lietuvių gyventas vietas metu. 2002 m.

Aušrelės Sakalaitės nuotr.

Kai netikėtai tuometinės „Draugo“ leidėjų valdybos pirmininkės Marijos Remienės buvau pakviesta patalkininkauti redakcijoje, dar radau ir spėjau užfiksuoti pokarinės išeivių kartos, kuri save vadino Vakarų tremtiniais, asmenybių. Teko kalbinti paskutinio prieškario Lietuvos krašto apsaugos ministro gen. Kazio Musteikio našlę Birutę Musteikienę ir užfiksuoti jos pasakojimą, kaip jų šeima, lydėjusi prezidentą Antaną Smetoną, paskutiniu momentu prieš Kremliaus okupantams uždarant sieną, pasitraukė iš Lietuvos į Karaliaučiaus kraštą, kaip Prezidentas buvo viliojamas grįžti, o nepasisėkus – jam grasinama. Su paskutinio nepriklausomos Lietuvos saugumo departamento direktoriaus Augustino Povilaičio sūnum Romualdu šnekėjomės apie žiaurų jo tėvelio, kurį praktiškai paėmė įkaitu svetimieji sušaudė, likimą. Iš dr. Adolfo Damušio ir dr. Kazio Ambrozaičio lūpų girdėjau prisiminimus apie 1941 m. sukilimą, kurio dalyviai jie buvo, ir kt. Kartais juokais pagalvoju, kad turėčiau save vertinti kaip muziejinę vertybę, nes turėjau laimę prisiliesti prie išeinančios senosios Lietuvos. Man patiko anos Lietuvos žmonės, jų idealizmas. Jie buvo kitokie, negu buvome mes, užaugę sovietinėje Lietuvoje, ir jų kuriama aplinka buvo kitokia, negu buvo mus supusi sulaužytos dvasios žmonių aplinka.

Buvęs „Draugas“

Ne mažiau įdomybių patyriau ir paties „Draugo“ redakcijoje. Čia dar savo stalą turėjo buvęs šio laikraščio vyr. redaktorius, intelektualas dr. kun. Vytautas Bagdanavičius, kuris kasdien ateidavo iš Marijonų vienuolyno pasėdėti ir pafilosofuoti. Redaktorei nebūdavo laiko jo klausyti, o jaunoms merginoms – neįdomu, tad jis labai apsidžiaugė, kad atrado mane – naują savo klausytoją. O man patikdavo jo klausytis. Jis darė įspūdį tauraus, modernaus vienuolio prie atidarytų vienuolyno vartų. Taip atsišveikinime su juo, išeinančiu į Amžinybę, ir parašiau.

O dr. kun. Viktoras Rimšelis tuomet buvo dar tvirtas vyras – Marijonų vienuolyno Čikagoje vyresnysis ir „Draugo“ moderatorius. Su juo pašnekesiai buvo kitokie, nes turėjome bendrų pažįstamų ir bendrų simpatijų, mat kol vaikai buvo maži, keletą metų mūsų šeima gyveno jo tėviškės krašte. Pažinojau jo seserį Viktoriją Kaltanėnų miestelyje, išvažinėtos dviračiais buvo jo gimtosios apylinkės, pažįstamas jo gimtasis Murmų kaimas ir Kretuono ežeras, ant kurio jis užaugo. Iš jo paties lūpų girdėjau pasakojimą, kaip jis perėjo Lietuvos sieną, mat jo gimtosios apylinkės priklausė Lenkijai (gavęs leidimą pasisvečiuoti pas mamos seserį už demarkacinės linijos, jaunas gimnazistas liko Lietuvoje ir pėsčias su penkiais tetos dovanotais litais išėjo į Marijampolę, į Marijonų gimnaziją, kurią pasiekė išbadėjęs ir vos pastovintis ant kojų). Pati pirmoji perskaičiau bei paredagavau ir jo prisiminimus, kuriuos jis pradžioje dalimis paskelbė „Draugo“ puslapiuose, o vėliau išleido knyga. Kartu ieškojome ir knygos pavadinimo, nusprendėme, kad bus „Nuo Murmų iki Čikagos“.

Pirmaisiais mano buvimo „Drauge“ metais Draugo fondas pasiekė milijoną dolerių, – koks tai buvo įvykis, kiek buvo džiaugsmo ir triukšmo. Tuometinis galantiškasis skautas – Draugo fondo vadas Bronius Juodelis švytėjo, jis buvo tas didvyris, kuris tą milijoną sukaupe per gal septynerius metus. Jis mokėjo „kalti“ dolerį, kuris užtikrino laikraščio ateitį ilgiems dešimtmečiams. Kaip ir jį vėliau pakeitusi Marija Remienė. Tuomet vyko ir garsieji M. Remienės rengti koncertai, skirti „Draugo“ leidybos rėmimui. Nepamiršamas buvo berniukų ir jaunuolių

choro „Ažuoliukas“ koncertas, kurio reklamoje teko dalyvauti ir man. Prisimenu, choro meno vadovo dr. Vytauto Miškinio laikas buvo toks įtemptas, kad jis po koncerto Čikagoje interviu man pasiūlė duoti laukę, kai išėjo parūkyti. Pūtė ledinis vėjas, ir aš taip peršalau, kad vos galo negavau... O Violetos Urmanos koncertas ir mūsų reklamos kampanija... Pasisekimas – didžiausias, pelnas – taip pat. Žodžiu – neužmirštami laikai. Čia išmokau operatyviai dirbti – vakare dalyvauju renginyje, o rytą, kartu su redaktore Danute Bindokiene atėjusi septyntą, sėdu prie kompiuterio ir iki numerio maketavimo „pagimdau“ reportažą. Tai buvo nauja mano patirtyje, – tereikėdavo surinkti keletą pirmųjų žodžių, ir, atrodė, atsiverdavo kažkoks langelis, pro kurį išbyrėdavo visi žodžiai, reikalingi aprašyti vakarykščiam įvykiui. Matyt, užsikrėčiau nuo redaktorės D. Bindokienės, nes jos rašymas būdavo neįtikėtinas – ji kiekvieną rytą užsirakindavo valandai ir išeidavo su vedamuoju. Neprisimenu skaičiaus, kiek ji tų vedamųjų per redaktoriavimo metus jau buvo parašiusi, bet tikrai ne mažiau tūkstančio. Negaliu iki šiol išvaizduoti – iš kur tiek buvo galima rasti temų ir įkvėpimo – kas savaitę po penkis vedamuosius. Štai ką reiškia rašytoja!

„Draugo“ administracijoje radau kitą rašytoją – Nijolę Jankutę-Užubalienę, kuri dažnai važiuodavo į Lietuvą ir parsiveždavo skaidrių įspūdžių, vėliau spausdinamų „Drauge“. Paskui, kai ji persikėlė į Australiją, o aš grįžau į Lietuvą, dar bendradarbiau leidžiant Lietuvoje jos Australijos įspūdžių knyga.

Kazio Bradūno, Aloyzo Barono, Česlovo Grincevičiaus, Broniaus Kviklio ir kitų „Draugo“ žydėjimo laikų mohikanų jau neberadau, tik pasakojimus apie juos ir tų dienų dvasią. Dar gyvavo „Draugo“ spaustuvė su kažkada modernia, o tuomet jau gero koki senstelėjusia technika, kurią vairavo Jonas Kuprys. Jis ir buvo tas jungiamasis siūlas tarp senojo „Draugo“, kurį leido vienuoliai, ir naujojo – pasaulietiškojo. Jis kartais prabildavo – kaip būdavo prie vyrų vienuolių... Mano laikais redakcija buvo pasikeitusi iš principo – visiškai moteriška. Keistai atrodė laikraščio maketavimas. Mes Lietuvoje jau maketuodavome kompiuteriu, o čia – kaip senais laikais – klijuodavome kompiuteriu surinkto teksto juostas – puslapį laužydavome rankomis. Prisimenu tuometinio JAV Lietuvių Bendruomenės pirmininko Algimanto Gečio, pamačiusio mūsų triušą, pamąstymą – kad tuometinė Amerika buvo atsilikusi nuo Lietuvos kompiuterizavimo mastų. Amerikos lietuviai dovanodavo Lietuvai naujausių markių kompiuterius, o patys nesiryždavo išmesti senųjų. Bet laikui bėgant modernėjo ir „Draugo“ technika.

O Pensylvanijos kelionė...

Ir, žinoma, neužmirštama kelionė po Pensylvaniją bei prisilietimas prie senųjų lietuvių išeivių gyvenimo ir istorijos. Kelionę surengė „Draugo“ leidėjų valdybos pirmininkė M. Remienė (mus vežiojo Aušrelė Sakalaitė), sugalvojusi išleisti knygą apie lietuvių pėdsakus Amerikoje. „Drauge“ paskelbiau nemažai reportažų iš lietuvių gyventų vietų, o 2006 m. išėjo knyga „Lietuvių pėdsakai Amerikoje“. Vėlgi spėjau ten pamatyti daug dalykų, kurie vėliau išnyko, ir lietuviškų vietų registratoriai žemiaičiai pastaraisiais metais jau daug ko nebe pamatė. Ypač kai kurių didingųjų lietuvių bažnyčių, kurios uždarytos ar net nugriautos. O mano prisiminimuose jos šviečia, jų bokštai laužia dangų ir jų varpų gausmas vis dar kyla Dievop.

Wilkes Barre – tai juk „Draugo“ gimtinė. Pirmą

Interviu su „Gintaro“ vilos Union Pier savininku, kuris neblogai kalbėjo lietuviškai, nors gimęs Amerikoje. 2001 m.

P. Povilaičio nuotr.

jo numerį 1909 m. liepos 12 d. parengė Wilkes Barre klebonas kun. Vincas Vizgirda, – jis kaip tik tuomet statė tą puikiąją raudoną plytų bažnyčią, prieš kurią stovėjome kaip prieš kokią Romos šventovę, tokia ji buvo didinga. O įleidžiamos vidun vos prisiprašėm, lenkas klebonas buvo piktas, tik iš antro karto paskambinus telefonu ir prie klebonijos durų bažnyčią atrakino. Jokių sentimentų jam nekėlė, kad apsilankė lietuvės, šios bažnyčios statytojų palikuonės, atrodė atvirkščiai – tik suerzino. Bažnyčių statymo laikais lenkai su lietuviais nepasidalindavo vienos „vieron“ (tikėjimo) ir vienų bažnyčių, lietuviai jau tėsė „vyresniųjų brolių“ skriaudžiami ir statydinosi savo bažnyčias, kas nepatiko lenkams. Matyt, kažkiek tos nesantaikos liekanų buvo likusių iki tų dienų. Klebonas, nors duris atrakino, bet šviesos neuždegė. Gerai, kad buvo saulėta diena, tad nuostabiai iš išorės buvo apšviesti puikieji bažnyčios vitražai, ir išėjo labai graži vieno vitražo nuotrauka, kurią paskui įdėjome į knygą. Fotografuoti vidų, skliautus, kurie irgi buvo įspūdingi, buvo per tamsu.

Shenandoah Šv. Jurgio lietuvių bažnyčia, didinga kaip katedrą, aplankėme pavakary, jos metaliniai bokštai švietė tamsejančiame danguje, o parapijos namuosna skubėjo parapijiečiai, nes ten vyko klebono vadovaujamas lošimas „bingo“. Taip klebonas bandė uždirbti ir išlaikyti parapiją. Nepavyko. 2010 m. pirmoji lietuvių statyta bažnyčia visų lietuvių skausmui buvo nugriauta.

Pittston, Hazleton, Mahanoy City, Girardville... Pittsburghe nakvojom pranciškiečių vienuolyne ir iš pačių vienuolių lūpų girdėjome didvyrišką lietuvačių vienuolių istoriją – jos taip norėjo turėti savo vienuolyną, kad atlaikė daugelio metų išbandymus, kol atsiskyrė nuo lenkių; dabar vienuolyno nebėra. Scrantone sužinojau iki tol negirdėtą tautinių katalikų, kurie priešinosi Romai, istoriją... Smaagu buvo tai šen, tai ten matyti lietuviškas užėigų iškabas, kitokius lietuviškus ženklus, tautinės vėliavos spalvas. Įspūdinga buvo kelionė ne tik dėl lietuviško paveldo. Klestinčioje Amerikoje – pasaulio grovės centre – savotišką įspūdį darė ir nykstantys angliakasių miesteliai, mišku apželiančios anglies atliekų kalnai, apleistos kasyklos, kurios kažkada sugėrė daug lietuvių prakaito ir net kraujo. Tai priminė Lietuvą su griuvusio socializmo monstrų liekanomis.

Įspūdingas buvo ir mano netikėtai pasisukęs gyvenimas – tarp Lietuvos ir lietuvių Amerikos. Išskirtinė patirtis, kuri vis dar teikia peno mano plunksnai.

Seselių Pranciškiečių vienuolyne Pittsburghe su Marija Remiene „Draugo“ redakcijos inicijuotos kelionės po senųjų lietuvių gyventas vietas metu. 2002 m. A. Sakalaitės nuotr.

Parengė Vitalius Zaikauskas

LIETUVA IR PASAULIS

Pristatyta G. Nausėdos komanda

Vilnius (BNS) – Išrinktojo prezidento Gitano Nausėdos kanceliarijai vadovaus **Algė Budrytė**, vadovavusi jo rinkimų kampanijos štabui, prezidento kabinetui – **Ieva Ručinskaitė**, iki šiol dirbusi Žemės ūkio ministerijoje ir taip pat talkinusi per kampaniją.

A. Budrytė anksčiau vadovavo bendrovei „International Fintech“, dar anksčiau vadovavo „Swedbank“ Asmeninės bankininkystės departamentui bei dirbo kituose bankuose, yra buvusi naujienų tinklalapio 15min.lt direktoriaus pavaduotoja.

I. Ručinskaitė ministerijoje vadovavo Europos Sąjungos reikalų koordinavimo skyriui.

G. Nausėdos komandoje dirbs Lietuvos banko Finansinio stabilumo departamento direktoriaus pavaduotoja I. Ručinskaitė, iki šiol dirbęs **Simonas Krėpšta**. Jis vadovaus ekonominės ir socialinės politikos grupei.

Buvęs Kauno vicemeras **Povilas Mačiulis** vadovaus vidaus politikos grupei. Šis politikas anksčiau buvo Kauno mero Visvaldo Matijošaičio bendražygis ir „Vieningo Kauno“ narys.

Iš šių pareigų jis pasitraukė nusprendęs prezidento rinkimuose paremti diplomata Vygandą Ušacką, o šiam pralaimėjus pirminius konservatorių rinkimus netrukus prisijungė

JAV ir Lietuvos santykiai – tvirti

Vilnius (LRV inf.) – Ministras pirmininkas Saulius Skvernelis susitiko su Jungtinių Amerikos Valstijų ambasadore Lietuvoje Anne Hall ir nuširdžiai padėkojo jai už darbą stiprinant Lietuvos ir JAV santykius.

„Sveikinu prieš keletą dienų gavus Valstybės apdovanojimą ‘Už nuopelnus Lietuvai’. Apdovanojimai pareigas einančiam ambasadoriui teikiami itin retai, bet tai yra ir pats geriausias įvertinimas”, – sakė premjeras.

Protestas Rusijos ambasados atstovui

Vilnius (ELTA) – Į Užsienio reikalų ministeriją iškviestas Rusijos ambasados atstovas, kuriam pareikštas protestas dėl Rusijos Federacijos Vakarų karinės apygardos sprendimo liepos 13 d. artilerijos saljutais pažymėti Lietuvos sostinės Vilniaus, o rugpjūčio 1 d. – Kauno, užėmimo metines.

Antrojo pasaulinio karo pabaiga Lietuvai neatnešė laisvės – ji reiškė naujos, sovietinės, okupacijos, trukusios beveik pusę amžiaus, pradžią ir tragedijas daugelio Lietuvos žmonių gyvenime. Sovietinei armijai išvijus nacistinės Vokietijos kariuomenę, Lietuvos teritorijoje buvo sukurtos ir veikė sovietų okupacinės struktūros, buvo vykdomos Lietuvos gyventojų tremtys ir represijos, padaryta didžiulė žala Lietuvos visuomenei, ūkiui ir gamtai.

Todėl Rusijos pusės sprendimas artilerijos saljutais pažymėti Vilniaus, Kauno ir kitų Rytų ir Vidurio Europos šalių miestų užėmimą Lietuvai nėra

NATO vadovybėje – Lietuvos atstovas

Vilnius (KAM inf.) – Krašto apsaugos viceministras Giedrimas Jeglinskas paskirtas NATO generalinio sekretoriaus pavaduotoju organizacijai valdyti. Jis atsakingas už NATO institucinį pokyčių valdymą: žmogiškųjų išteklių politiką, biudžeto

prie G. Nausėdos komandos.

Užsienio politikos grupei vadovaus diplomata **Asta Skaisgirytė-Liauškienė**. Užsienio reikalų ministerijoje ji dirbo nuo 1993 m. ir yra ėjusi viceministrės pareigas, dirbo ambasadore Prancūzijoje ir Didžiojoje Britanijoje. Paskutiniu metu ji dirbo URM politikos direktore.

Aplinkos ir infrastruktūros grupei vadovaus buvęs energetikos ministras **Jaroslavas Neverovičius**. Jis ministru dirbo 2012–2014 metais. Paskutiniu metu J. Neverovičius dirbo privačiame versle.

Teisės grupei vadovaus Konkurencijos tarybos vicepirmininkė **Jūratė Šovienė**.

Komunikacijos grupei vadovaus **Aistis Zabarauskas**, vadovavęs G. Nausėdos štabo komunikacijai rinkimų metu. Jis 1996–2004 metais dirbo žurnalistu Lietuvos nacionaliniame radijuje ir televizijoje, o 2004–2018 metais dirbo projektų direktoriumi ryšių su visuomene agentūroje „Integrity PR“.

Nacionalinio saugumo grupės vadovą išrinktasis prezidentas žada paskelbti mėnesio pabaigoje. Jis taip pat sako dar neišsyrinkęs vadovo švietimo, mokslo ir kultūros grupei.

riausias įvertinimas”, – sakė premjeras.

Pasak S. Skvernelio, JAV ir Lietuvos santykiai dar niekada nebuvo tokie glaudūs ir intensyvūs. Santykių su JAV stiprinimas visose srityse yra Lietuvos valstybės prioritetas. Vyriausybės vadovas pasidžiaugė geromis prekybos tarp Lietuvos ir JAV tendencijomis, o dar labiau – žymių JAV kompanijų investicijomis.

priimtinas. Toks žingsnis ypač ciniškas ir provokatyvus.

Rusija paraginta atsisakyti požiūrio į Antrojo pasaulinio karo istoriją ir liautis neigus Lietuvos okupaciją.

Raudonas Vabalas Iš Maskvos

...Kai esti krašte kokių dalykų trūkumas, komunistai kaltina tuojau kitus. Rytinėje Vokietijoje, rusų zonoje jaučiama bulvių stoka, panašiai yra ir Čekoslovakijoje.

Žinote, ką rusai sugalvojo. Jie ėmė skelbti, kad Jungtinių Amerikos Valstybių lakūnai iš lėktuvų numetė bulvių vabzdžius rytinėje Vokietijos dalyje, rusų zonoje, ir tie vabzdžiai pakenkė bulvių prieaagliui...

„Draugas, 1950. 7. 12.

planavimą, informacines technologijas, ryšius su kitomis NATO struktūros organizacijomis (NSPA, NCIA ir kt.) bei kasdienės NATO būstinės veiklos užtikrinimą.

Naująsias pareigas G. Jeglinskas pradės eiti spalį.

Estija ir Latvija protestuoja dėl rengiamo saliuoto

Talinas, Ryga (ELTA, BNS) – Estijos užsienio reikalų ministerija išsikvietė Rusijos ambasados Taline atstovą ir pareiškė protestą dėl Maskvoje rugsėjo 22 d. rengiamo saliuoto.

Estijos užsienio reikalų ministras Urm Reinsalu pareiškė, kad pakartotinės Talino okupacijos 75-osioms metinėms skirto saliuoto organizavimas Rusijos Federacijoje yra provokacinis žingsnis.

„Pakartotinė Talino okupacija atnešė Estijai ne laisvę, o pusę amžiaus trukusią sovietinę okupaciją. Nenutrūkstamas teisinis Estijos Respublikos perimamumas – mūsų valstybingumo pagrindas tiek šiandien, tiek rytoj”, – pabrėžė ministras.

Rugsėjo 22-ąją Estijoje pažymima Pasipriešinimo diena. Šalyje gyvenantys Antrojo pasaulinio karo veteranai, kovoję SSRS pusėje, tą dieną pažymi kaip Talino išvadavimo iš nacistų datą.

Į Latvijos užsienio reikalų ministeriją buvo iškviestas Rusijos ambasados šalyje atstovas Vadimas Vasiljevas. Jam pareikštas protestas dėl Rusijos ketinimų fejerverkais Maskvoje paminėti Baltijos šalių išvadavimo nuo nacių metines.

Latvijos URM pabrėžė, kad ypač ciniška yra organizuoti Baltijos šalių sostinių „išlaisvinimui” paminėti skirtus saljutus rugpjūčio 23 d., kai yra minimas Molotovo-Ribbentropo pa-

kto 80-metis.

„Sveikindami pasaulį su nacizmo sunaikinimu, mes primename, kad Latvijos, Lietuvos ir Estijos laisvė buvo atstatyta tik praėjus 45 metams, nes Raudonosios armijos įsiveržimas reiškė sovietinės okupacijos atstatymą”, – sakoma Latvijos URM pranešime.

Maskvoje 2019–2020 metais bus surengta 17 saliotų SSRS miestų ir Europos valstybių sostinių „išvadavimo” garbei. Vilniui skirtas saliuotas įvyks liepos 13 d., Kaunui – rugpjūčio 1 d., Talinui – rugsėjo 22 d., Rygai – spalio 13 d.

Stalinas Rusijos Priešaky

BERLYNAS, liepos 11. – Anot žinių iš Maskvos, rusų komunistų vadas sutrempė visus savo priešus ir pasiskelbė komisaru pirmininku. Jis užima Bykovo vietą. Apsaugos komisaras gen. Vorosilov ir kiti taip pat netenka aukštųjų vietų.

Į bolševikų valdžios priešakį Stalinas patraukia visus savo ištikimiausius draugus.

„Draugas”, 1930. 07. 11.

Prancūzijoje įvestas interneto milžinų mokestis

Paryžius (ELTA) – Prancūzijos parlamentas priėmė įstatymą, pagal kurį bus apmokestinamos didelių technologijų įmonių pajamos. Toks prancūzų užmojis supykė Washingtoną, kuris jau pradėjo tyrimą dėl šio mokesčio įvedimo.

Taip vadinamą GAFA mokestį, pavadintą pagal „Google”, „Apple”, „Facebook” ir „Amazon”.

Mokestis bus taikomas visoms įmonėms, kurių skaitmeninėje erdvėje gaunamos pajamos siekia 750 mln. eurų, iš kurių bent 25 mln. eurų turėtų būti gaunamos Prancūzijoje.

Prancūzija tapo pirmąja iš didžiųjų pasaulio ekonomikų, apmokestinusia didelių technologijų bendrovių internete gaunamas pajamas.

JAV prezidentas Donald Trump

„Brexit” be sutarties svarą sulygins su doleriu

Londonas (ELTA) – „Brexit” be sutarties priverstų svarą kursą čiuožti žemyn ir sulygintų jį su doleriu, įspėja įmonių grupės „Virgin” vadovas Richard Branson.

Pasak jo, blogiausias Jungtinės Karalystės išstojimo iš Europos Sąjungos scenarijus priverstų „Virgin” keisti investicijų planus ir perkelti dalį jų iš JK į kitas šalis.

„Svaro kursas siekė 1,53 dolerio, kai vyko ‘Brexit’ referendumas. Svaro kursas dabar yra 1,22, 1,23 dolerio. Jis kris iki pariteto (vienas su vienu) su doleriu, jei įvyks kietasis ‘Brexit’”, – įspėjo R. Branson.

Verslininkas, kurio įmonių portfelį sudaro oro linijos, finansinių paslaugų ir žiniasklaidos įmonės, tvirtino, kad svarą griūtis lemtų milžiniškus nuostolius jo valdomoms įmonėms.

„Žinoma, mes išleisime mažiau pinigų Britanijoje, mes tiesiog skirsime savo lėšas ir energiją kitoms šalims”, –

nurodė ištirti Prancūzijos įvedamą mokestį didžiosioms technologijų bendrovėms.

Laukia Daugelio Lankytojų

PARYŽIUS, liepos 6. – Francijos valdžia tikisi šįmet susilaukti daugelio lankytojų, ypač turtuolių iš Amerikos.

Yra sumanymų visokius lankytojus varžymus sumažinti arba ir visai panaikinti.

„Draugas”, 1929. 07. 08.

teigė milijardierius. Pasak jo, oro linijos „Virgin Atlantic” jau patyrė milijoninius nuostolius dėl svaro kurso kritimo, o „Brexit” be sutarties atveju „Virgin” oro linijos gali visai nutraukti skrydžius tarp Europos ir JAV.

„Kietojo ‘Brexit’ atveju prarastume dar po 100 milijonų per metus”, – įspėjo R. Branson.

PARYŽIUS, liepos 12. – Prof. Bazin painformavo Francūzų Mokslo Akademiją, jog jis susekęs, kad blusos platina vėžio ligą.

„Draugas”, 1923. 07. 12.

Parengė Dainius Ruževičius

SPORTAS

Po I. Brazdeikio pasirodymo New Yorkas trina rankas

New Yorko „Knicks” „brangakmenis” – I. Brazdeikis

New York „Knicks” pasirodymą NBA vasaros lygoje stebintys komandos sirgaliai susižavėję stebi Igno Brazdeikio žaidimą, o 30 lietuvių taškų jiems yra netikėta, bet labai maloni dovana.

20-metis I. Brazdeikis išplėšė pratęsimą ir į Phoenix „Suns” krepšį įmetė net 30 taškų. Tiesa, „Knicks” vis tiek pralaimėjo 100:105.

New Yorko komandos gerbėjai džiaugiasi, kad įvykdė didžiausią įmanomą „vagystę” taip gaudami I. Brazdeikį. „Aš jau mačiau pakankamai. Iggy Brazdeikis yra šios naujokų biržos brangakmenio vagystė”, – rašė „Knicks” apžvelgiantis tinklaraštininkas socialiniame tinkle „Twitter”.

„New York Post” teigimu, „Knicks” su I. Brazdeikiu sudarė komandai palankią sutartį. Dveji pirmieji sutarties metai garantuoti, o „Knicks” vadovai galės spręsti, ar išlaikyti krepšininką trečiajam sezonui. Skelbiama, kad pirmąjį sezoną I. Brazdeikis uždirbs 900 tūkst. JAV dolerių, antrąjį – 1,5 mln., o jei 20-metis lietuvis bus paliktas ir trečiajam, gaus 1,8 mln. JAV dolerių čekį. Kad gautų 47-ąjį šaukimą, kuriuo New Yorko komanda pasirinko puolėją, „Knicks” turėjo pakloti dar 1 milijoną JAV dolerių.

Sužibėjo ir A. Kulboka

Lietuvos krepšininkas Arnoldas Kulboka sužaidė geriausias savo rungtynes Las Vegas vasaros lygos rungtynėse ir buvo rezultatyviausias Charlotte „Hornets” krepšininkas. Lietuvis dvikovą pradėjo startiniame penketuke ir žaidė beveik 31 minutę. Jis pelnė 18 taškų (4/4 dvit., 3/8 trit.), atkovojo 4 ir perėmė 2 kamuolius, atliko rezultatyvų perdavimą ir 4 kartus prasižengė. Tačiau „Hornets” komanda rezultatu 80:84 pripažino Kinijos rinktinės pranašumą.

Arnoldas Kulboka

1949 BIRŽELIO 17 d.

VAITKUS KRITIŠKAI SUŽEISTAS

Eddie Vaitkus buv operšautas ir kritiškai sužeistas 19 metų merginos, Ruth Steinhagen, Edgewater Beach viešbutyje Chicagoje. Garsus Phillie komandos žaidėjas lankėsi Chicagoje. Seniau jis žūdė su Cubs komanda. Manoma, kad jis pagis. (Acme)

1932 SPALIO 3 d.

LIETUVIŲ STIPRUOLIAI

C. Y. O. CHAMPIONAS Heavyweight	C. Y. O. LUL KUNGERUP	A. A. U. CHAMPIONAS Heavyweight
A. SAKALAUSKAS	J. BARAUSKAS	F. KRUBAKIS
C. Y. O. CHAMP. OF WELLS COUNTY 155 lbs.		WILL COUNTY CHAMP. 110 lbs.
DE JULE		ELI RUNGAITIS

“DRAUGO” BOXING

TOURNAMENTAS

Kuriam dalyvauja vien Lietuviai kumštinkai ir visų Chicagoje gyvenantys ir spūdiškų.

PRELIMINARIES

KETVERGO VAKARE, LAPKR.-NOV. 3, 1932

ST. AGNES GYMNASIUM 3026 ARCHER AVE.

PRADŽIA 7:30 VAL. VAKARE

ĮRANGA .55 IR \$1.10

32 Kumštinkai 64 Kumštinkai

ADOMAS VAITKIS VAKAR. TEAMER.

FINALS

KETVERGO VAKARE, LAPKR.-NOV. 17, 1932

Pradžia 8 val. vak. C. Y. O. CENTER CONGRESS & WABASH

ĮRANGA .55 ir \$1.10

KURIAM DARYVA VIEŠAUSIANT KUR DARYVA LITUVIŲ KUMŠTINKAI

TRIAKAS DORING KUMŠTINKAI

Adomas Smith, “Tribune Golden Gloves”

Čempionas Įstojo į “Draugo”

Boxing Kontestą

Šeštadienį popiet gavom žinią, kad ADOMAS SMITH, lietuvis kumštinkas iš Rockfordo, tik prieš keletą dienų atgal sugrįžęs iš Kalifornijos ir sužinojęs apie “Draugo” Boxing Kontestą, tuoj sutiko jame dalyvauti ir apginti savo titulus nuo geriausių Chicago kumštinkų.

Prano Šivickio veikla „Draugo“ redakcijoje 1914–1915 m.

LAIMA PETRAUSKIENĖ

Straipsnyje „Vienos nuotraukos istorija“ („Draugas“, 2019 m. sausio 24 d.) rašiau apie įdomų Prano Šivickio gyvenimo momentą Lietuvoje: apie netikėtą susitikimą su Smetonų šeima Šventojoje, atvykusia pasmalsauti, ką tyrinėja mokslininkai Baltijos jūros vandenyse, ir apie nė kiek ne mažiau įdomias to buvusio momento tyrinėjimo istorijas. Tuokart tik paminėjau, kad Šivickis yra gana ilgai gyvenęs JAV, dirbęs „Draugo“ redakcijoje, tad šįkart norėtusi papasakoti apie jo veiklą plačiau. Tuo labiau kad šiomis dienomis minimas gražus 110 metų „Draugo“ jubiliejus – puiki proga prisiminti besidarbavusius šiame laikraštyje.

Jei šį straipsnį skaitys asmuo su labai gera atmintimi, galėtų pareikšti pretenzijas, kad autorė yra nenuosekli ir praėjusiame straipsnyje vadino savo herojų kiek ilgesniu vardu – Pranciškus Baltrus Šivickis, o šįkart – tik Pranas Šivickis. Atsikirsčiau, kad kaip tik esu labai nuosekli ir vadinu jį taip, kaip jis pats save vadino gyvenimo Amerikoje laikotarpiu; taip jis pasirašydavo ir dirbdamas „Drauge“ (nors dažniausiai pasirašydavo įvairiausiais slapyvardžiais). Dviem vardais jis vadino save gyvendamas Lietuvoje. Na, o pačiu pirmuoju savo gyvenimo laikotarpiu Amerikoje jis buvo staigiai paverstas į Frank Switch; virsmas įvyko ne P. Šivickio, o Amerikoje gyvenusio jo dėdės noru, kuris, parūpinęs jam pirmąjį darbą, jį taip užrašė; su šia pavarde išgyveno keletą mėnesių.

Gudienė (k.) su seserimi.

P. Šivickis praleido Amerikoje šešiolika metų: 1906–1922 m. Atvyko gelbėdamasis nuo caro represijų, nes dalyvavo 1905 m. revoliuciniuose įvykiuose. Tuomet Šiluvos valsčiaus žmonės išvaikė rusų valdininkus, užėmė valsčiaus raštinę ir išsirinko naują – lietuvišką valdžią. P. Šivickis, ūkininko sūnus, buvo baigęs pradinę mokyklą, be to, pats daug skaitė, pagal to meto kaimiečių išsilavinimo lygį buvo labai „gramatnas“, todėl buvo išrinktas valsčiaus raštininku. Emigruodamas į Ameriką planavo, kad kažkiek pasimokys, kažkiek užsidirbs pinigų ir grįš

„Draugo“ redakcija, administracija ir spaustuvės personalas pirmajame „Draugo“ piknike Limonto ūkyje (Sodus, Michiganas). 1914 m. Visi asmenys vardijami iš kairės. Pirmoje eilėje: Romanas Prečinauskas (spaustuvės darbininkas), kun. Pranas Serapinas („Draugo“ bendrovės sekretorius), kun. Fabijonas Kemėšis (vyr. redaktorius), Pranas Šivickis (administratoorius), nežinomas asmuo. Antroje eilėje: Jonas Karosas (redaktorius), Limontas (muzikas, Dievo apvaizdos parapijos vargonininkas), Uršulė Jokūbaitė (moterų skyriaus redaktorė ir knygų tvarkytoja), Ona Vaičiūnaitė (knygvedė), nežinomas, Julija Mikalauskaitė (spaustuvės darbininkė), nežinomas asmuo.

į Lietuvą ūkininkauti. Tačiau likimas lėmė kur kas daugiau, bet ne šiaip sau, ne atsitiktinai tas likimas buvo jam palankus. Pradžioje dirbo sunkiausius darbus, nepaisant to, labai atkakliai ir nuosekliai siekė mokslo ir pasiekė labai daug – baigęs vakarinę mokyklą vėliau studijavo net šešiuose universitetuose (baigė tris iš jų), dar viename, septintame, lankė vakarinius kursus. Paskutinis, kuriame studijavo ir įgijo filosofijos daktaro laipsnį, buvo prestižinis University of Chicago, įsteigtas milijonieriaus John Rockefeller. Apie sunkų, bet turiningą laikotarpį Amerikoje P. Šivickis gyvenimo pabaigoje parašys įdomius prisiminimus, kurie jo dukros Ramonos Šivickytės-Simokaitienės rūpesčiu publikuoti knygoje „Gyvoji mintis“, 2005 m.

Garsus mokslininkas buvo „Draugo“ redaktoriumi

Už mokslus Amerikoje P. Šivickis mokėjo pats, jokie papildomo finansavimo iš nieko negavo. Todėl ir mokslai truko gana ilgai, nes studijuojant reikėdavo daryti pertraukas, kad užsidirbtų pinigų. Vienos tokios pertraukos metu jam teko laimėti dirbti „Draugo“ redakcijoje, trumpam pabūti ir šio leidinio redaktoriumi. Parašiau „teko laimėti“ remdamasi Šivickio prisiminimais, nes jis labai šiltai aprašys tą savo gyvenimo epizodą.

P. Šivickis dar iki darbo redakcijoje dažnai parašydavo įvairių straipsnių į lietuvišką spaudą: į „Vienybę lietuvių“ ir į „Kataliką“. Tad 1914 m., pristigęs pinigų studijoms, ėmė ieškotis darbo šiuose leidiniuose. Iškart atsisaukė „Vienybę lietuvių“, tačiau siūloma alga tokia, kad net pragyvenimui neužtektų, nekaltant apie susitaupymą tolesnėms studijoms. Atsiliepia jo ankstesnių studijų draugas Pranas Gudas, dirbęs „Katalike“, ir praneša, kad yra galimybė dirbti kartu su kun. Fabijonu Kemėšiumi „Draugo“ redaktoriumi, kuris ieško sau padėjėjo, moka angliškai.

Mirus pirmajam „Draugo“ redaktoriui kun. Antanui Kaupui, susitarta kviesti F. Kemėšį, kuris tuo metu buvo Škotijoje. Jis sutiko būti redaktoriumi su sąlyga, kad jam bus paskirtas su Amerikos lietuvių gyvenimu susipažinęs, angliškai mokąs padėjėjas. Tuo padėjėju tapo P. Šivickis, taip jis atsiminimų knygoje pats įvardija savo pareigybę. Oficialiai anglų kalba tuometinio „Draugo“ puslapiuose jis vadintas *Managing Editor*. Leonardas Šimutis, „Draugo“ 1934 m. lapkričio 17 d. numeryje, straipsnyje „Draugo“ administratoriai“ įvardija P. Šivickį kaip administratorių, taip jis pavadintas ir 1964 m. „Draugo“ publikacijoje (žiūrėti toliau).

Darbus pasiskirstė taip: redaktorius rašys vedamuosius straipsnius ir skaitys laikraščio paskutinę korektūrą, ves visą laikraščio politiką, o visą kitą

darbą tvarkys P. Šivickis. Kadangi laikraštis buvo didelis – 8 ar net 12 puslapių, tai darbo buvo daug. Šivickiui teko rašyti bendrą politinę apžvalgą, tvarkyti žinias iš įvairių lietuviškų kolonijų Amerikoje, rinkti žinias iš Lietuvos laikraščių, Amerikos dienraščių, tvarkyti Čikagos kroniką, peržiūrėti skelbimus, pačiam parašyti vieną kitą straipsnį ir kt. Be

Pranas Gudas su žmona.

to, daug laiko užimdavo ir atsiųstų straipsnių redagavimas, kurių, kaip P. Šivickis sako, būdavo ir tokių „neva lietuviškų“, taip parašytų dėl anglų k. įtakos, kad net mintį kartais sunku būdavo atsekti.

Darbo padaugėdavo, kai Kemėšis įvairiais reikalais važinėdavo po lietuvių kolonijas. Tuomet visi darbai gulė ant P. Šivickio pečių. Tokių išvažiavimų vis daugėjo, tad laikui bėgant faktiniu redaktoriumi tapo P. Šivickis. Taip darbavosi iki karo pradžios 1914 m. Tuomet visi susirūpino – kaip bus su Lietuva, ar nesutryps jos bekariaudamos didžiosios valstybės. Prasidėjo įvairiausi susirinkimai, buvo sukurtas Tautos fondas. Tad laikraštyje skelbiamos medžiagos tiek padaugėjo, kad pradėjo trūkti vietos rašiniams. Padidinus „Draugo“ redakciją pradėtas leisti naujas mėnesinis žurnalas „Pažanga“,

bet jo prenumeratorių buvo mažai, ir jis greitai nustojo ejęs.

Beveik tuo pačiu metu F. Kemėšis perėjo dirbti į ką tik įsteigto „Darbininko“ redakciją Bostone, o iki tol rytų valstijose nebuvo nė vieno katalikiško lietuviško laikraščio.

Būdamas „Draugo“ redaktoriumi, Kemėšis sėkmingai tarėsi ir barėsi su „Draugas“ Publishing Co administracija ir dažnai gaudavo tai, ko niekas kitas nebūtų gavęs. Kadangi F. Kemėšis administracijos direktoriams ir kitiems kunigams ne kartą pasakydavo daug karčios tiesos, tad jį gana lengvai išleido iš „Draugo“ redakcijos su sąlyga, kad suras kitą redaktorių. F. Kemėšis pasiūlė P. Šivickį, ir jis tapo naujuoju redaktoriumi. 1915 m. birželio 3 d. „Draugo“ numeryje pasirodė „Draugo“ bendrovės valdybos skelbimas, kad redaktoriumi skiriamas P. Šivickis, žinomas visuomenėje publicistas.

Turėjo beletristo talentą

Išėjus F. Kemėšiui, kaip sako P. Šivickis, tuoj labai pasijuto jo nebuvimas, nes Kemėšio autoritetas buvo pakankamas veiksnys atremti bet kokią kritiką. Nors visas darbas vyko taip, kaip anksčiau (prisiminkime, kad jau kuris laikas redaktoriumi faktiškai buvo P. Šivickis), dabar kritikai pajuto daugiau galios ir tuoj pradėjo eiti pas P. Šivickį su įvairiais patarimais ir kritika. Daugiausia su kritika. Jautriam ir ambicingam P. Šivickiui tas nepatiko, ir jis, išleidęs tik du numerius savo vardu, 1915 m. birželio mėn. išėjo iš redakcijos. Tolesnis P. Šivickio gyvenimas – profesoravimas Filipinų universitete (1922–1928) bei darbai Lietuvos universitetuose (1929–1948) ir Mokslų akademijoje (1948–1968 iki mirties) – parodys, kad jis buvo labai veiklus ir ryškus lyderis, o lyderiai nelabai mėgsta, kai jiems primygtinai kažką nurodinėja... Antra vertus, galbūt pats P. Šivickis suprato savo vertę, todėl kritika jį per stipriai veikė ir rodėsi nepagrįsta. Visi vėlesni jo literatūriniai darbai – tiek jo prisiminimų knyga, tiek daugybė jo mokslo populiarinamųjų straipsnių, publikuotų lietuviškoje spaudoje, akivaizdžiai rodo, jog be mokslinių talentų P. Šivickis turėjo ir neabejotiną beletristo gyslelę.

Taigi P. Šivickis dirbo „Draugo“ redakcijoje pusantrų metų: nuo 1914 m. sausio iki 1915 m. birželio mėn. Atsiminimuose parašys: „su ‘Draugu’ suaugau labiau negu su kokia kita įstaiga, kurioje iki to laiko dirbau. (...) Aš, dirbdamas prie ‘Draugo’, jaučiaus dirbąs idealinį švietimo darbą. Kai kada pavargęs, po dienos darbo grįžęs nakvynėn, dažnai pagalvodavau, jog kiekvienas parašytas ar atspausdintas žodis turi savo reikšmę. (...) O mano kiekvienas parašytas žodis gali pasiekti net dvylika tūkstančių žmonių, o gal net daugiau, nes lietuviškus laikraščius skaito ne vien tik prenumeratoriai (...). Koks malonus pirmasis, patekęs į rankas, tik ką išėjusio numerio turinys tik tas gali suprasti, kuris kartais net nakčia prie jo tvarkymo be miego yra išsėdėjęs”.

Po beveik 20 m. tryliktais „Draugo“ redaktorius Leonardas Šimutis straipsnyje „‘Draugo’ nuopelnai mūsų tautai“ (1934 m. lapkričio 17 d.) paminės visų buvusiųjų redaktorių pavardes ir labai trumpai, vienu sakiniu, apibūdins kiekvieną iš jų. Apie trečiąją redaktorių P. Šivickį parašys: „nors neišilgai redagavo, bet vis dėlto daug ko naujo įnešė į laikraštį”. Ar ne per daug drąsu iš dviejų numerių rašyti tokią gražią charakteristiką? Ne, nes ne iš tų

dviejų numerių L. Šimutis taip parašė. Jis dirbo kartu su P. Šivickiu „Drauge“ visu jo darbuotės laikotarpiu, t.y., 1914–1915 m., tad tikrai turėjo laiko įvertinti P. Šivickio darbo stilių ir nuopelnus.

Ką pasakoja nuotraukos

Tyrinėjant P. Šivickio fotoarchyvą, aptikau keturias nuotraukas, susijusias su darbu „Drauge“. Žinoma, jas apibūdinant teko pasukti galvą, kaip gerame detektyve; taip daryti teko dėl P. Šivickio archyvo ypatumų, t.y., netikslumų, aprašytų ankstesniame mano straipsnyje. Taigi ant vienos nuotraukos P. Šivickio ranka užrašytas

penktosios), nes ji skiriasi tik vienu asmeniu, t.y., pasikeitus fotografuojančiam asmeniui, norint įamžinti ir fotografuojantį. Taip pat akivaizdu, kad P. Šivickio užrašyta data ant ketvirtosios nuotraukos yra klaidinga – turėjo būti 1914 m. Na, o dar vienas akivaizdumas atsiranda ne iškart, o daug kartų apžiūrėjus nuotraukas – visos jos darytos tuo pačiu metu – tai išduoda tiek veidai, tiek šukuosenos, tiek apranga, tiek menkiausios aprangos detalės. Matyt, buvo fotografuotasi įvairiomis grupėmis: laikraščio „Draugas“ redakcija, administracija, spaustuovės darbininkai (12 ir 13 žmonių, pirmoji-antroji nuotraukos), po to dides-

mečiui. Pirmasis piknikas vyko vargonininko Limonto ūkyje, Sodus, Michigane. Nežinomas autorius rašo, kad nuotrauka labai iškalbingai rodo ir laikraščio vaidmenį visuomenėje, nes F. Kemėšis pritraukė ne tik spaudos, bet ir visuomenės veikėjus; kiekvienas iš redakcijos darbuotojų buvo organizatorius, kalbėtojas, paskaitininkas, tų laikų *spiritus movements*.

Šiame straipsnyje publikuojame aptartas pirmąją ir ketvirtąją nuotraukas. Asmenys publikuojamose nuotraukose identifikuoti sugretinant su 1964 m. „Drauge“ publikuotąja ir gana detaliai aprašyta nuotrauka. Pagal šį aprašymą identifikavus asmenis

Pirmojo „Draugo“ pikniko dalyviai Limonto ūkyje (Sodus, Michiganas). 1914 m. Pirmoje eilėje, sėdi ant žemės: Leonardas Šimutis (jaunimo-Vyčių reikalams bendradarbis), Antanas Sutkus (raidžių rinkėjas, zeceris). Antroje eilėje: Aleksandras Prečinauskas-Precin (vyriausias spaustuvininkas), Julija Mikalauskaitė (spaustuovės darbininkė), Ona Vaičiūnaitė (knygvedė), Uršulė Jokūbaitė (moterų skyriaus redaktorė ir knygų tvarkytoja), Ona Kučinskaitė-Pocienė (dainininkė), Antanina Piestininkaitė (žmona Jono Kazanausko, finansininko, buvusio „Draugo“ administratoriaus), Sutkuvienė. Trečioje eilėje, trečias iš kairės – Romanas Prečinauskas (spaustuovės darbininkas), ketvirtas – Jonas Karosas (redaktorius), penktas – Pranas Šivickis (administratorius), šeštas – kun. Fabijonas Kemėšis (vyr. redaktorius), septintasis – nežinomas, aštuntas – kun. Pranas Serapinas („Draugo“ bendrovės sekretorius), devintas – Antanas Pocius (muzikas, muzikos skyriaus vedėjas), dešimtas – Limontas (muzikas, Dievo apvaizdos parapijos vargonininkas), vienuoliktas – nežinomas asmuo.

nieko nesakantis užrašas: „Visi darbininkai”; joje 12 asmenų; sąlyginai ją pavadinkime pirmąją nuotrauka. Ačiū Dievui, kad kitam P. Šivickio biografui Algimantui Jakimavičiui pateko labai panaši nuotrauka, tik joje 13 asmenų ir žmonės nedaug persigrupavę; ant jos gana tikslus P. Šivickio užrašas: „‘Draugo’ redakcija ir administracija 1914”; šią nuotrauką A. Jakimavičius publikavo knygoje „Pranciškus Baltrus Šivickis. Mokslo ir gyvenimo pėdomis” (2004 m.). Tad tapo aišku, ką vaizduoja ir pirmoji nuotrauka. Deja, apibūdinamas dar vieną nuotrauką, kuri buvo su mišlingu užrašu „D’ ekskursija Michigane”, minėtas autorius suklydo ir užrašė „Valparaiso universiteto studentai”, nors iš veidų aišku, kad nuotraukoje daug tų pačių asmenų, kaip ir pirmojoje (iššifravus P. Šivickio mišlingą užrašą, jis reikštų – „Draugo” ekskursija Michigane). Ši trečioji nuotrauka su tokiu pačiu klaidingu aprašymu publikuota ne tik A. Jakimavičiaus knygoje, bet ir P. Šivickio atsiminimų knygoje „Gyvoji mintis”. Ketvirtoji nuotrauka, kuri Lietuvos spaudoje niekur dar nepublikuota, yra su P. Šivickio užrašu: „Piknikas Michigane 1913 m”. Dar kartą galiu pasakyti, ačiū Dievui, nors Lietuvoje ir nepublikuota, bet labai panaši yra publikuota „Drauge” (1964 m. rugpjūčio 8 d., Nr. 186,) ją pavadinsime penktąja mums žinoma nuotrauka. Akivaizdu, kad penktoji yra daryta iškart po ketvirtosios (arba atvirkščiai – ketvirtoji po

nė grupelė (16 žmonių, bet be vyr. redaktoriaus F. Kemėšio, t.y., trečioji nuotrauka, kuri, kaip aptarta, yra publikuota su klaidingu užrašu). Neaišku, kam atstovavo pastaroji grupelė, gal tiesiog buvo žmonių, panorėjusių įsiamžinti labai gražios tvorelės, primenančios lietuvišką kaimą, fone. Na, o galop – visi piknike dalyvaujantys asmenys (21 žmogus).

Iš minėto 1964 m. straipsnio, kuris vadinasi „1914 metų prisiminimai” (anoniminis autorius) aišku, kad visos penktos nuotraukos užfiksavo istorinį „Draugo” gyvenimo įvykį – pirmąją darbuotojų ir bendradarbių gegužinę (pikniką), kuri tapo tradicine, kasmetine. Straipsnis, parašytas 1964 m., ir buvo skirtas šios gražios, žmones suartinančios tradicijos atsiradimo 50-

nuotraukose, teko pakoreguoti ir jų pavadinimus. Pavyzdžiui, P. Šivickio užrašas „Draugo” redakcija ir administracija” taip pat nėra visai tikslus, nes nuotraukoje matome ir spaustuovės darbininkų. Laikraštyje „Draugas” publikuotos nuotraukos pavadinimas – „‘Draugo’ redakcija, administracija ir spaustuovės personalas” – taip pat pakoreguotas, nes yra asmenų, kurie pagal apibūdinimą tikriausiai yra tik pikniko svečiai (dainininkė, buvusių ir esamų darbuotojų žmonos) arba rasantieji į laikraštį, t. y., jo bendradarbiai (sandarbininkai, kaip buvo sakoma tuo metu).

Visoms fotografijoms, o tuo pačiu ir pikniko tradicijai – pusapvalis jubiliejus – 105 metai. Tik truputį mažiau nei „Draugui”.

P. Šivickis (1882–1968) buvo hidrobiologijos, veterinarijos parazitologijos, malakologijos, dirvožemio zoologijos pradininkas Lietuvoje. Tyrė Lietuvos bestuburių fauną, organų regeneraciją. Mokslininkas paskelbė apie 200 straipsnių.

Mokslininkas P. Šivickis žinomas ir Lietuvos kino istorijoje. Yra išlikę jo mėgėjiški filmai, sukurti 1928–1934 m., kuriuose galima pamatyti neeilines XX a. pirmosios pusės Lietuvos asmenybes: hidrologą Steponą Kolupailą, teisininką, visuomenės veikėją Mykolą Sleževičių, rašytoją Petrą Cvirką, dailininką Antaną Žmuidzinavičių, dainininką Antaną Sodeiką, filosofą Stasį Šalkauskį ir kt. Profesorių yra palikęs istorinę, etnografinę reikšmę turinčių nuotraukų.

CHIRURGAI

PETRAS V. KISIELIUS, MD, FACS
INKSTŲ, PŪSLĖS, PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
Tel. 331-221-9004

GEDAS M. GRINIS, MD
Inkstų, pūslės ir prostatos gydymas bei chirurgija
HOLY FAMILY MEMORIAL UROLOGY
1818 Memorial Dr., Manitowoc, WI 54220
920-320-6344

VIDAUS LIGOS

SURENDER LAL, MD
Specialybė - vidaus ligos
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Tel. 773-434-2123
Valandos susitarus

AUSŲ, NOSIES, GERKLĖS LIGOS

Darius Bliznikas MD SC
Ear, Nose and Throat • Allergy

7110 West 127th st. Ste 210 708-586-2212
Palos Heights IL 60463 www.palosent.com

STUBURO IR SKAUSMO LIGOS

JONAS V. PRUNSKIS, MD
TERRI DALLAS-PRUNSKIS, MD
ir partneriai Illinois Pain Institute
Nugaros, sprando, galvos, sąnarių,
sužeidimų darbovietėje bei kitų vietų
skausmo diagnozės ir gydymo specialistai.
Elmhurst: 630-748-3300
Elgin: 847-289-8822
McHenry: 815-363-9595
Barrington: 847-852-2000
Libertyville: 847-984-2500
www.illinoispain.com

AKIŲ LIGOS

ARAS ŽLIOBA, MD
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

LINAS SIDRYS, MD
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA – AKINIAI
2701 W 69 th St., Chicago, IL
5706 W 111th St., Chicago Ridge, IL
Tel. 708-636-6622

DR. ELIGIJUS LELIS
Akių ligos ir chirurgija
1192 Walter St, Lemont, IL 60439
963 N. 129th Infantry Dr. #110
Joliet, IL 60435
Tel. 815-723-1854

DANTŲ GYDYTOJAI

DR. SIMONA ŽILIŪTĖ
Dantų gydytoja
nuo š. m. rugpjūčio 1 d. perėmė
dr. Petreikytės kabinetą. Laukiami ir
seni, ir nauji pacientai.
9055 S. Roberts Road,
Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-4055
Valandos susitarus

DR. RAMUNĖ MACIJASKAS
Dantų gydytoja
9356 S. Roberts Road
Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-2131
Valandos susitarus

DR. DALIA E. CEPELĖ, DDS
Dantų gydytoja
10745 Winterset Dr.
Orland Park, IL 60467
708-873-9074
Valandos susitarus

DR. LINA POŠKUS
Dantų gydytoja
11739 Southwest Hwy,
Palos Hts, IL 60463
9201 Broadway Ave., Brookfield
Tel. 708-387-2020

DR. DAIVA BIDVA
Dantų gydytoja
950 York rd. #110
Hinsdale, IL 60521
Tel. 708-485-2828

SKELBIMAI
773-585-9500

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-8101

DR. GAILĖ V. ČERNIAUSKAS
DANTŲ GYDYTOJA
Amerikos „TOP DENTIST“ 2009 M.
318 W. Touhy Avenue
Park Ridge, IL 60068
Tel. 847-692-2303
www.parkridgesmiles.com

PILNA DANTŲ PRIEŽIŪRA:

- implantai
- tiltai, karūnos, protezai
- vaikų dantų gydymas
- šaknies kanalų valymas
- chirurgija
- parodontozės specialistas kabinete
- kosmetinės procedūros — „veneers“, balinimas • TMJ/TMD gydymas

DR. DALIA JODWALIS
Dantų gydytoja
15543 W. 127th St.
Suite 101, Lemont, IL
Tel. 630-243-1010
Valandos susitarus

REMKIME DRAUGO FONDĄ
Nuo 1992 metų Draugo fon-
das padeda išlaikyti mūsų lie-
tuvišką, katalikišką „Draugo“
laikraštį. Prisiminkite Draugo
fondą savo testamente. Kele-
tas stambesnių palikimų už-
tikrins „Draugo“ laikraščio gy-
vavimą daugelį metų!
www.draugofondas.org

KEPYKLA IR DELIKATESAI
6216 W. Archer Ave., Chicago, IL 60638
Tel. 773-581-8500

- Lietuviška duona ir raguoliai
- Vestuviniai ir įvairūs tortai
- Siunčiame mūsų produktus UPS
- Atidaryta 7 dienas per savaitę
- Aplankykite mūsų svetainę – www.racinebakery.com

autotradeusa
sales • export • rebuilding
www.autotradeusa.com

**PADEGAME SURASTI, NUPIRKTI IR ATVEŽTI
AUTOMOBILIUS IŠ BET KURIO JAV AUKCIONO.
PERSIUNČIAME AUTOMOBILIUS IR DETALES.
ATLIEKAME AUTOMOBILIŲ REMONTĄ!**
Tel. 708-430-4710, 630-774-1192

Specialios turistinės kelionės į Baltijos kraštus
Dėl informacijos skambinkite Ritai Penčylienei

Siūlome pigiausias skrydžius visomis oro linijomis
iš Čikagos ir kitų Amerikos miestų į

LIETUVĄ
VYTIS TOURS

www.vytistours.com

info@vytistours.com

1-800-778-9847

4024 235th St., Douglaston, NY 11363

Teiraukitės mūsų 2019 m. brošiūros. Ją galite patys išsispausdinti adresu:

www.vytistours.com

Specialios turistinės kelionės į Baltijos kraštus 2019 m.
Dėl informacijos skambinkite Ritai Penčylienei

Kainas sužinoti ir užsisakyti vietas galite
www.vytistours.com

Siūlome informaciją apie specialias nuolaidas
Atsiųskite savo el. pašto adresą

ATSTOVYBĖ ČIKAGOJE

Bronė Barakauskienė
Tel fax: 708-403-5717
mamabar3@aol.com

Rita Penčyliene
Tel fax: 708-923-0280
pencylar@comcast.net

LOT Lufthansa SAS FINNAIR KLM

doleris.com
tickets@doleris.com
1-800-514-9989
PIGIAUSI AVIA-BILIETAI Į LIETUVĄ IR EUROPA

15-os advokatų komanda | Ilgametė patirtis | Lietuviškai kalbantys profesionalai

Nekilnojamas turtas

Imonių ir komercinė teisė

Paveldėjimo teisė JAV ir Lietuvoje

Atstovavimas teismuose

BOODELL & DOMANSKIS, LLC

Adomas Siudika
Teisininkas
(312) 938-4909
asiudika@boodlaw.com

Audra P. Karalius
Advokatė
(312) 219-8540
akaralius@boodlaw.com

A. Rimas Domanskis
Advokatas
(312) 540-1075
domanskis@boodlaw.com

Dainius R. Dumbrys
Advokatas
(312) 938-4905
ddumbrys@boodlaw.com

One North Franklin,
Suite 1200
Chicago, IL 60606
Fax: (312) 540 1162
www.boodlaw.com

REAL ESTATE

FIRST RATE
REAL ESTATE

4545 W. 67th Street
Chicago, Illinois 60629
Bus: 773-767-2400
Cell: 312-805-4851
Fax: 773-767-9886
E-mail: ausra.padalino@gmail.com

Ausra Kriščiūnaitė Padalino
Broker/savininkė

Kalbame lietuviškai, ispaniškai, angliškai

 Patirtis – daugiau nei 35-eri metai

PERSPEKTYVUS namų, butų, žemės, verslo, investicijų
PIRKIMAS, PARDAVIMAS, FINANSAVIMAS,
PERFINANSAVIMAS ir NUOMA

Rasa Mitkus
Nekilnojamojo turto ir paskolų brokerė

630-202-6867 rmitkus@yahoo.com
103 Ogden Ave, Clarendon Hills, IL 60514
homemaxrealtors.com

ADVOKATAI

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS

6436 S. Pulaski Rd.,
Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500

Valandos pagal susitarimą

PERKA

BRANGIAI PERKU
GINTARO DIRBINIUS
IR GINTARO GRYNUOLIUS.

tel. 708-603-5494

PASLAUGOS

PARDAVIMAS IR TAISYMAS
MIGLINAS TV

GE/RCA ATSTOVYBĖ
2346 W. 69th Street
Tel. 773-776-1486

Ar Jusu Giminėms
Lietuvoj Reikia Pinigu?

Jei nori kad jie gautu trumpame laike,
tai siųskite per didžiausi valstijini Banka
Stokjardų apielinkej.

Pasiųsti pinigai dabar Lietuvon per šį
banka pristatomi greičiau negu kada nors
buvo karės pradžioje Jeigu negalite ateiti
į banka rašykite klausdami informacijų
pas Poną J. Grišiu.

PEOPLES STOCK YARD
STATE BANK

DIDYSIS BANKAS ANT
Kampo 47 ir Ashland Ave.
Chicago.

Gera žinoma bankas tarpe lietuvių visoje Amerikoje
savo stiprumu ir geru patarnavimu.

ATLANTIC
Express Corp.

SIUNTINIAI Į VISĄ
EUROPOS SĄJUNGĄ

Ukraina, Baltarusija,
Moldova, Rusija

Greičiausi
pristatymo terminai

Kiekviena dėžė nemokamai
apdrausta \$100

Siūlome automobilių
gabenimą į visas pasaulio
salis, automobilių pirkimą
iš visų JAV aukcionų,
asmens turto
perkraustymą

Siuntinių paėmimas iš namų

Asmeninės siuntos
708-907-3000

SAUGUMO IR GREIČIO
GARANTUOJAMA

Sekite savo siuntas:
AtlanticExpressCorp.com/tracking

Centrinio ofiso adresas

Siuntinių Priėmimo Vietos

Atlantic Express Centrinis Ofisas
8801 S. 78th Ave. Bridgeview, IL 60455
Tel: 708-907-3000

Rūta
6551 South Cass Ave Westmont, IL 60559
Tel: 630-964-7882

Eurus Deli
22 W. 635 Butterfield Rd., Glen Ellyn, IL 60137
Tel: 630-469-4290

Blamed
360 Townline Rd. Mundelein, IL 60060
Tel: 847-566-6676

Royal Petal
188 E. Wend St. Lemont, IL 60439
Tel: 630-257-0339

Excel Insurance
5150 W. Belmont Ave #4, Chicago, IL 60641
Tel: 773-777-4700

Romanian American Network
6201 W. Howard St. B3 Niles, IL 60714
Tel: 847-897-6710

Granitex
704 N. Larch Ave. Elmhurst, IL 60126
Tel: 630-888-1838

Harvest Fresh
(Vit. Booth) 100 E. Rand Rd. Arlington Hights, IL 60004
Tel: 224-625-0331

Real Exteriors
3740 N. 25th Ave. Suite D Schiller Park, IL 60176
Tel: 847-671-1155

Lithuanian Plaza
9921 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL 60465
Tel: 708-599-9866

Galos Caves
6501 W. Irving Park Rd. Chicago, IL 60634
Tel: 773-283-7701

Kunigaikščių Užėiga
6312 S. Harlem Ave. Summit, IL 60501
Tel: 708-594-5622

Blomed 2
4548 N. Harlem Ave. Harwood Heights, IL 60706
Tel: 773-656-2430

Kalyra
338 S. Rohlwing Rd. Palatine, IL 60074
Tel: 847-776-7766

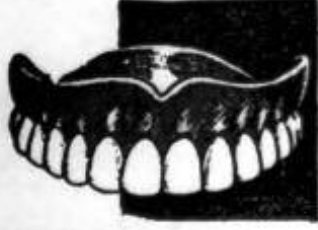
Continental USA
2207 W Chicago Ave, Chicago, IL 60622
Tel: 773-489-9770

Ina Stankuviene
Adresas: 2711 W. 71st Street Chicago, IL 60629
Tel: 773-476-5999

DANTIMS
PLEITOS

Pataisoma
TĄ PAČIĄ
DIENĄ UŽ

\$1

UŽTIKRINTOS
PLEITOS.....PO

Pinigai gražinami jei
n patenkinti.

\$12.50

PRAŠYK PARODYTI PERMATOMŲJŲ PLEITŲ

Visas pleitas daro LAISNUOTAS DENTISTAS iš impresijų mū-
sų pačių laboratorijoje — Įsteigta 18 metų.

HEJNA BROS.

LAWNDALE DENTAL LABORATORIES

3945 WEST 26th STREET
Tel. Lawndale 2908-9

1724 SO. ASHLAND AVE.
Tel. Monroe 9251

Atdara iki 9 v. p. p.

DRAUGIJOS!

H. R. Morgan

laiko dirbtuve

visokiu jums rekalingu
daiktu, kaip tai: KEPURIU, KOKARDU, ŠAR-
PU, VELIAVU ir tt.

Adresuokite:

R. H. MORGAN,

13 N. Main St., Shenandoah, Pa.

„Draugo“ prenumeratoriai gali
skaityti „Draugą“ internete be
jokio papildomo mokesčio.
Pageidaujantys turėtų parašyti
apie tai administracijai:
administracija@
draugas.org
ir gauti „log in“ bei slaptažodį.

MUTUAL
FEDERAL BANK

Namams paskolos, apdraustos sąskaitos

2212 West Cermak Road, Chicago, IL 60608
773-847-7747 * www.mutualfederalbank.com

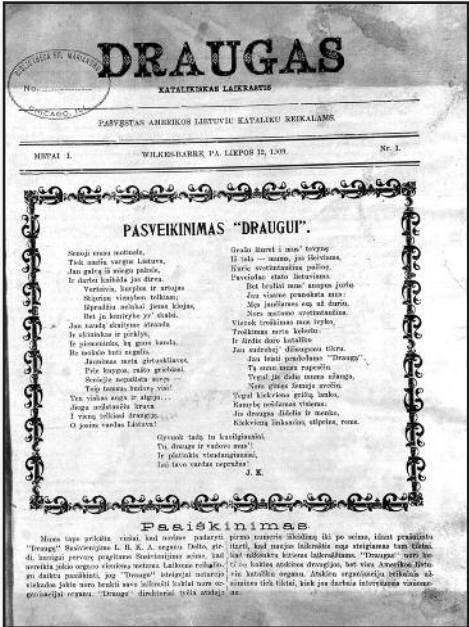
Member
FDIC

Patarnaujam Čikagos ir apylinkių lietuviams daugiau kaip 100 metų.

IDOMIOJI ISTORIJA: FAKTAI IR PRISIMINIMAI

Ar žinote, kad

– pirmieji „Draugo“ numeriai išėjo mažo formato ir ant gero popieriaus. Nuo 1910 m. pradžios pradedamas spausdinti 8 psl. didelio formato laikraštis, kuris išliko iki pat 2006 m. Pirmųjų „Draugo“ laikraščių kaina – 25 centai.

– 1909 m. liepos 12 d. pradėjęs skaitytojus lankyti savaitraščiu iš Wilkes Barre, PA, nuo 1912 m. liepos 4 d. „Draugas“ jau leidžiamas Čikagoje, 1916 m. kovo 31 d. tampa pasaulio lietuviams skirtu dienraščiu. Prie trijų numerių per savaitę pereita 2009 metais.

– Pirmoji redakcija Čikagoje įsikūrė Šv. Kazimiero kapelionijoje, kur gyveno kun. dr. Antanas Staniukynas. Vėliau buvo nupirtas namas netoli Šv. Kryžiaus bažnyčios (1800 W. 46 St.) ir ten perkelta spaustuvė, redakcija ir administracija.

– 1911 m. kovo mėn., praėjus beveik dvejiems metams po įsteigimo, „Draugas“ savo agentus turėjo jau 27 vietovėse: Pittsburgh, PA, Bayonne, NJ, Forest City, PA, Minersville, PA, So. Boston, MA (net du), Alleg-heny, PA, Chicago, IL (du), Thomas, WV, Swoyers, PA, Lowell, MA, Silver Creek, PA, Grand Rapids, MI, Se-perior, WI, Waukegan, IL, Brooklyn, NY, Mt. Carmel, PA, Kenosha, WI, Plymouth, PA (du), Brockton, MA, Montello, MA, So. Omaha, NE, Lewiston, ME, Law-rence, MA.

– „Draugas“ ir marijonai kartu – jau 100 metų! 1919 m. sausio 29 d. Marijonų vienuolija, gelbėdama Kunigų vienybės idėją leisti katalikišką laikraštį, perėmė „Draugą“. 1941 m. ji suorganizavo Lietuvių ka-talikų spaudos draugiją, kuri laikraštį leidžia iki šiol.

– Marijonams perėmus leidybą redakcija, ad-

ministracija ir spaustuvė buvo įkurdinta nupirkta-me 4 aukštų pastate Oakley ir 23 Pl. gatvių kampe, kur įsikūrė ir vienuoliai (čia laikraštis išsilaikė 37-erius metus). 1957 m. pastatytos specialios patalpos 4545 W. 63th Street, kuriose „Draugas“ įsikūręs iki šių dienų.

– prieš dešimtmetį redakcija gyveno kraustymosi nuotaikomis – pačioje 2008 m. pabaigoje tuometinis marijonų provinciolas kun. Dan Cambra „Draugo“ direktorių tarybos posėdyje pranešė apie sprendimą parduoti vienuolyną ir siūlė išpirti „Draugo“ pa-statą – su nuolaida – už 3,5 mln. dol.

– naujame, erdviame „Draugo“ pastate vykdavo nemaža kultūrinių popiečių ir vakaronių: dienraš-čio spaustuvėje spausdinamų knygų ir jų rašytojų su-tiktuvės, lietuviškai spaudai nusipelnusių asmenų pagerbimai.

– dažną pokario atvykėlį „Draugas“ pasitikda-vo tik išlipusį iš laivo (ar traukinio).

„Vienuolika dienų supti laive, beveik visą parą neužspaudę blakstienų kelionėje iš Bostono uosto į Philadelphia, vos šešias valandas ant siauros ir trumpos sofelės užsnūdę, dar nenorėjome kilti. ...Mūsų globėja, gera, mažytė, apvali ir susitaršiusi moterėlė, išlinko nesibeldusi tyliais katės žings-niukais, palinkėjo gero ryto, paklausė, ar viskas OK, ir pridėjo:

– Va, jau atėjo jums laikraščių ir laiškų...

Laiškai, laikraščiai? ...Laišku mane ir žmoną, čia atvykusius, sveikina Anatolijus Kairys... Štai kaž-koks 'Draugas'... Ir 'Naujienos', ir 'Dirva'. Juose vi-suose išspausdinti ilgiausi sąrašai į Amerikos laivus Vokietijos uostuose lipančių dypukų su jų paskirties adresais. Štai iš kur A. Kairio ir administracijų gud-rumas..." (Iš Vytauto Volerto prisiminimų)

– „Draugas“ turėjo radiją. Nuo 1954 m. iki 1961 m. 5 kartus per savaitę laidas vedė kun. dr. Juozas Prun-skis. Pusvalandinės laidose daug vietos buvo ski-riama kultūros, politikos įvykiams, pokalbiams su žymiais asmenimis.

– pirmasis kompiuteris redakcijoje atsirado 1993 m. Jį tuometinei redaktorei Danutei Bindokie-nei padovanojo miškininkas Jonas Žebrauskas.

Apie žinių „gaudymą“ ir leidybos procesą

„Iš New Yorko (kur lankėsi pasaulinėje parodoje – Red.) atvykau į Chicagą. Pirmiausia mane Cicero

vargonininkas Mondeika nuvežė į ‚Draugą‘. ...Už-einu pas vyr. redaktorių Leonardą Šimutį. Jis labai susirūpinęs man sako: ‚Laužau galvą ir nežinau, ką rašyti į ‚Draugą‘ apie Lietuvą. Karas eina prie Lie-tuvos sienos ir nežinau, kas dabar vyksta Lietuvoje. Skambinau konsului dr. P. Daužvardžiui, jis nieko ne-žino. Skambinau į Washingtoną mūsų atstovui Ža-deikiui, ir tas nieko nežino ir neturi jokių žinių iš Lie-tuvos.‘ Tada aš jam pasakiau, kad prieš porą dienų buvau Brooklyne ir kun. Pakalnis savo automobiliu mane išvežė į Brooklyno parką pasivažinėti. Beva-žiuojant sužinojau dvi naujienas. Viena – automobilis jau turėjo radiją ir antra – radijo žiniuose pranešė, kad Lietuva paskelbė dalinę mobilizaciją...“ (Iš prelato Igno Urbono pasakojimo apie 1939 m. rugsėjį)

„Pirmadieninėje laidoje dalis medžiagos būda-vo jau paruošta šeštadienį: ten tilpdavo Jungtinių Tautų bendradarbės New Yorke Salomėjos Narke-liūnaitės straipsnis iš tos pasaulinės organizacijos veiklos, o taip pat rašinys, gautas iš Vatikano radi-jo. Man reikėdavo paruošti tik naujausias žinias pa-gal radijo pranešimus ar sekmdieninius amerikie-čių laikraščius. O tam darbui atlikti užtekdavo po-ros-trijų valandų.

Raides tada sekmadieniais linotipu rinkdavo keli marijonai broliukai, kurie padėdavo sumaketuoti (su-laužyti) ir pirmąjį puslapį, nes švinines eilutes ne-būdavo taip lengva sudėlioti į puslapį. Kasdien teks-tus linotipais rinkdavo samdomi žmonės.

Taip pat sunkumų sudarydavo pagrindinės ant-raštės paruošimas, nes ją reikėdavo rinkti rankomis iš pavienių didelių raidžių ir sudėlioti lapo viršuje (reikėdavo 18 spaudos ženklų...)“ (Iš Edvardo Šulaičio prisiminimų apie 1956 m. vasarą)

„...Prel. Prunskis parengimų neapleisdavo, kar-tais aplankydavo net du per vakarą. Matėme, kai kon-certo metu jis rašė korespondenciją bei vertinimą. Po koncerto savo ‚juodraštį‘ veždavo į ‚Draugo‘ pašto dėžutę, kad kitą dieną jau straipsnis būtų at-spausdintas.“ (Iš dr. Kazio G. Ambrozaičio prisimi-nimų)

Laikai kiti, problemos – tos pačios

Kad amerikoniukams reikia atskirų vadovė-lių, rašyta jau pirmaisiais „Draugo“ leidimo metais. 1909 m. 17 nr. kun. J. Žilinskas duoda Fondo, sudaryto leisti vadovėlius Lietuvoje, ataskaitą. surinkta 1301 dol. Fondo reikalavimas, kad vadovėliai būtų rašo-mi tinkami ir Amerikos lietuvių vaikams. Autorius J. J. J-tis rašo: „Idant mokinio metodo, būdas ir va-dovėliai būtų tie patys, reikėtų, kad ir mokiniai būtų vienokiose sąlygose, tos pačios rūšies. ...Man teko mokyti iš šitų vadovėlių: P. Mykolainio ‚Vaikų drau-go‘, A ir B. elementoriaus ir Tananevyčiaus pradžia-mokslio Amerikos parapijinėms mokykloms. Pir-mutinieji du ...yra skirti kaimo vaikūčiams. Mies-to mokiniui, o dar Amerikoje, toks vadovėlis nema-lonus... Ėdžių mūsų amerikoniukai nėra visai matę...“

Emigracijos žala Lietuvai taip pat buvo suvok-ta jau daugiau kaip prieš šimtmetį. 1911 m. balandžio 6 d. kun. Juozas Tumas rašė: „Prieš 30 metų prasi-dėjusi išeivybė jau nusekino gerą penktą dalį visų lie-tuvių, o gerus tris ketvirčius visos jų jaunumenės. Keli šimtai tūkstančių jaunosios kartos, tai tokia pa-jiega, kurios nesuvartojus būtų nedovanotinas ap-sileidimas. Išeiviai šiokiuo ir tokiuo būdu privalo Tė-vynei atsiteisti už padarytas jai skriaudas – už pa-likimą jos be darbininkų, be uždarbiautojų, be švie-suomenės, be jaunų karštų užstojėjų.“

Diena, kai Lietuva turėjo du Prezidentus

G. Nausėda – šalies ginkluotųjų pajėgų vadas. LRT.lt nuotraukos

Atkelta iš 1 psl.

Prezidentė D. Grybauskaitė, neskaitydama iš anksto parašytos kalbos, net nežvilgterėjusi į ją kalbėjo:

„Gerbiamieji, gerbiamas išrinktasis Prezidente, už minutės, labai tikiuosi, viskas bus jau kitaip. Noriu pasidžiaugti, kad mūsų valstybė sugeba demokratiškai, oriai rinkti savo vadovus, kad juos gerbia. Žmonės į juos sudeda lūkesčius, pasitikėjimą. Ir tai vyksta taikingai ir džiaugsmingai.

Bet tai reiškia, kad naująjį Prezidentą užgula didžiulė atsakomybės našta ir Konstitucija, ir, aišku, žmonių valia bus vienintelis kelrodis, kuris turės rodyti kelią bet kokiaje situacijoje.

Ir ta našta yra ne tik dėl mūsų valstybės saugumo ir žmonių gerovės, bet ir dėl Konstitucijos apsaugos nuo pasikėsinimo į ją. Rankinėje vežiodavauši į užsienį kai kuriuos dokumentus, kurie saugumo situacijai pasikeitus, turėjo būti man po ranka. Tai turės daryti ir naujasis Prezidentas. Kiekvieną minutę, kur bebūtume, namuose ar užsienyje, esame ir būsimė Prezidentais, kurie atsako už valstybės ir mūsų žmonių saugumą išorinės agresijos, vidinio nesusipratimo ar sudėtingos problemos atveju.

Bet tai yra tos rizikos ir ta atsakomybės našta, apie kurią nekalbame ir niekada nekalbėjome. Ji tiesiog lydės Prezidentą kiekvieną minutę. Lydės jo šeimą, nes šeimai teks prisiimti tą pačią atsakomybę 24 valandas ir 7 dienas per savaitę, išeiginių ir atostogų nebus. Tai yra įpareigojimas ir pareiga mūsų žmonėms už mūsų valstybę ir mūsų ateitį”.

Baigdama savo jaudinančią kalbą Prezidentė padėjo Lietuvos žmonėms ir palinkėjo visiems „padėti šiam Prezidentui dirbti”.

G. Nausėda: „Nėra Lietuvos lietuvių ir užsienio lietuvių. Visi mes esame viena tauta”

D. Grybauskaitė paliko Prezidentūrą, lydimas susirinkusiųjų plojimais.

LR Konstitucinio teismo pirminkui Dainiui Žalimui paaiškinus inauguravimo procedūrą, padėjęs ranką ant šalies Konstitucijos G. Nausėda prisiekė. Buvo liepos 12 diena, 11 val. 23 minutės. Lietuva turi naują šalies Prezidentą.

Savo pirmojoje kalboje Prezidentas G. Nausėda kalbėjo apie vienybę ir šalies gerovę:

„Prisiekiau saugoti Lietuvos žemių vientisumą.

Bet Lietuva šiandien yra kur kas daugiau nei nuostabus žemės lopinėlis prie Baltijos. Lietuva – tai pirmiausia jos žmonės. Čia, Vilniuje ir mano gimtojoje Klaipėdoje, Skuode ir Peterborough, Kaune ir Berge, Rietave ir Alicantėje.

Nėra ir negali būti dviejų, trijų ar penkių Lietuvų. Ji yra viena – mūsų visų.

Nėra Lietuvos lietuvių ir užsienio lietuvių. Visi mes esame viena tauta.”

„Prezidento priesaikos žodžiai, kuriuos ką tik ištariau, tai ne tik įstatymuose numatytas tekstas – tai mano asmeninis įsipareigojimas Tautai ir Tėvynei”, – pridūrė G. Nausėda.

Prisiekia Lietuvos Respublikos Prezidentas Gitanas Nausėda.

A † A ALOYZAS A. MUČINSKAS

Mirė liepos 8 d. Palos Heights, IL
Ilgius metus gyveno Bostone, anksčiau Los Angeles, CA, Čikagoje ir Worth, IL.
Gimė 1940 m. sausio 23 d. Kaune, Lietuvoje.
Nuliūdę liko: žmona Roma, duktė Kristina su vyru Stephen Pa-
ca, sūnus Aleksas, anūkė Emma, sesuo Lucy Elliott su šeima.
Šv. Mišios už a. a. Aloyzą bus šeštadienį, liepos 20 d., 10 val. r.
Our Lady of the Ridge bažnyčioje, 10810 S. Oxford Ave., Chicago Rid-
ge.
Po Mišių velionis bus palaidotas Šv. Kazimiero kapinėse.
Vietoje gėlių šeima prašo aukoti Maironio lituanistinei mokyk-
lai, 14911 127th Street, Lemont, IL 60439.
Nuosirdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvau-
ti šiose laidotuvėse.

Nuliūdusi šeima

Laidotuvių direktorius Donald M. Petkus, tel. 800-994-7600
arba www.petkusfuneralhomes.com

Žymenį
„Geriausios laidojimo paslaugos”
Southtown suteikė
Palos-Gaidas
FUNERAL HOME
11028 S. Southwest Hwy. Palos Hills, Illinois
(708) 974-4410 www.palosgaidasfh.com

PETKUS & SON
FUNERAL DIRECTORS
SUMMIT, 7300 W. ARCHER AVE.
CICERO, 5940 W. 35 ST.
LEMONT, 12401 S. ARCHER AVE. (& DERBY RD.)
NATIONWIDE TOLL FREE (nemokamas)
Tel. 1-800-994-7600
www.petkusfuneralhomes.com

draugas.org/mirties

PREZIDENTO
VALDO ADAMKAUS
BIBLIOTEKA - MUZIEJUS

VYTAUTO DIDŽIOJO UNIVERSITETO
LIETUVŲ IŠEIVIJOS INSTITUTAS

Kaunas, 2019 m. liepos 5 diena

Gerbiamieji „Draugo” leidėjai,
redaktore ir bendradarbiai,

Liepos 12 dieną laikraštis „Draugas” švenčia garbingą 110-ies metų sukaktį. Tai seniausias išeivijoje leistas laikraštis, turintis savo turtingą istoriją ir tradiciją. Lietuvių diasporos tyrinėtojams laikraštis yra vienas iš itin svarbių šaltinių, kuria-
me rasime įvairių laikotarpių istorijos, kultūros, socialinio ir visuomeninio gyvenimo faktų bei atspindžių. Labai džiugu, kad laikraštis yra skaitmeninamas ir tokiu būdu yra prieinamas tiek tyrinėtojams, tiek ir visiems besidomintiems.
„Draugo” bendradarbių ratas yra platus, puiku, kad lei-
dėjai telkia savo autorius iš viso pasaulio, o taip pat apie Lie-
tuvoje vykstančius įvykius skatina rašyti Lietuvos žurnalistus,
istorikus, kultūros žmones. Sveikiname su garbinga sukakti-
mi redaktore vyr. Ramunę Lapas, visą redakcijos kolektyvą.
Linkime toliau sėkmingai gyvuoti ir dirbuoti lietuvių bėba-
ruose.

Vytauto Didžiojo universiteto Lietuvių išeivijos instituto ir
Prezidento Valdo Adamkaus bibliotekos-muziejaus darbuotojai

SVEIKINIMAI „DRAUGUI“

Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministras

2019 m. liepos 12 d.

Sveikinu laikraščio „Draugas“ redakciją, leidėjus ir skaitytojus 110-ies metų sukakties proga!

Simboliška, kad Pasaulio lietuvių metais švenčiame „Draugo“ 110-ies metų jubiliejų. „Draugas“ – seniausias be pertraukos leidžiamas lietuviškas laikraštis, džiuginantis nuolatinio atsinaujinimu ir pažanga.

„Draugą“ lydi sėkmė ir ilgaamžiškumas: redakcija puikiai pažįsta ir jaučia savo auditoriją – gerbia skaitytojus, plečia jų akiratį. Nepaprastai svarbus ir jautrus leidinio turinys: JAV ir viso pasaulio lietuvių organizacijų veiklos skiltys padeda vienyti ir stiprinti bendruomeniškumą, suskaitmenintas archyvas supažindina su istoriniu paveldu, išskirtinis dėmesys tenka kultūrai – leidžiamas priedas „Menas, literatūra, mokslas“.

Dėkoju laikraščio kūrėjams už vertingą darbą, išugdytą informacijos apie Lietuvą poreikį, nuolatinį atsinaujinimą.

Linkiu, kad „Draugas“ ilgai gyvuotų, ugdytų Globalios Lietuvos skaitytojų kartą ir įkvėptų ją prasingiems ateities darbams vardan Lietuvos!

Nuoširdžiai Jūsų

Linas Linkevičius

Mielieji „Draugo“ leidėjai, rėmėjai ir skaitytojai!

Nuoširdžiai sveikinu Jus visus, pasitinkančius ilgaamžiškiausio nenutrūkstamai spausdinamo lietuvių laikraščio 110-ies metų sukaktį.

„Draugo“ istorija neatsiejama nuo lietuvių visame pasaulyje gyvenimų ir veiklos istorijos, nuo mūsų mylimos Tėvynės kūrimo istorijos – galite pagrįstai didžiuotis tuo, ką pavyko sukurti ir tęsti.

Prieš keletą metų atvykęs į Čikagą – dažnai tituluojamą pasaulio lietuvių sostinę – skaitydamas „Draugą“ galėjau lengviau pasinerti į bendruomenės kasdienį gyvenimą ir veiklą. „Draugas“ man tapo partneriu, mokytoju, nuostabiu bičiuliu.

Labai džiaugiuosi suskaitmenintu „Draugo“ archyvu – tai jautrūs prisiminimai vyresniems, istorijos pamokos jaunimui ir žinių šaltinis kiekvienam kur begyventume. Žaviuosi laikraščio kūrėjų energija ir kūrybingumu, greitu reagavimu į įvykius, turiningais straipsniais, pasišventimu Lietuvai ir lietuvybei.

AČIŲ Jums už lietuviško žodžio ir minties puoselėjimą, AČIŲ už nenutrūkstamą veiklą „Vardan Tos“, AČIŲ, kad esate. Švenčiant šį jubiliejų linkiu kiekvienam draugo kūrėjui ir bičiuliui ilgų turiningo gyvavimo metų, linkiu niekada nepavargti dirbuotis geresnės, modernesnės ir klestinčios Lietuvos Valstybės kūrimo baruose.

Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijos
Užsienio lietuvių departamento direktorius

Marijus Gudynas

GLOBALI LIETUVA

*Lietuvos Respublikos Ambasadorius Jungtiniame Amerikos Valstijose ir Meksikoje
Jungtinėse Valstijose*

Didžiai gerbiama „Draugo“ redakcija, mieli skaitytojai ir rėmėjai,

Lietuvos ambasada Vašingtone sveikina Jus su įspūdingu 110-ies metų laikraščio „Draugas“ jubiliejumi.

Daugiau kaip šimtmetį skaičiuojančioje „Draugo“ istorijoje atsispindi ne tik laisvas lietuviškas žodis, įstabios vertybės, nuoseklus ir sunkus darbas, bet ir ilgas bei permainingas Lietuvos istorijos kelias.

Per visą gyvavimo istoriją laikraščio „Draugas“ leidėjams teko susidurti su nemažai išbandymų, bet Jūs visuomet buvote ištikimi lietuvių tautai, gyvenančiai Jungtinėse Valstijose, Lietuvoje ir visame pasaulyje. Jūs esate didis Lietuvos istorijos atspindys bei mūsų istorijos metraštis. Laikraščio puslapiuose atsispindi mums visiems be galo brangus ir mylimas tėvynės balsas, kuris nebūtų taip plačiai pasklidęs jei ne Jūsų profesionalios bei atkaklios pastangos.

Garbingas laikraščio jubiliejus rodo, kad „Draugas“ buvo ir yra reikalingas pasaulio lietuvių bendruomenei. Laikraštis visada randa kelią į visų mūsų širdis.

„Draugas“ laikraščio kolektyvui linkime ir toliau būti įkvėptiems meile Lietuvai ir pagarba savo skaitytojams, puoselėti žurnalistinę drąsą ir neišsamią kūrybiškumą.

Tegul „Draugo“ laikraštis visuomet būna ištikimas ir brangus savo draugyste visiems pasaulio lietuviams.

Ambasadorius

Rolandas Kriščiūnas

SVEIKINIMAS

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės vardu nuoširdžiai sveikinu visus „DRAUGO“ darbuotojus, autorius, prenumeratorius ir ištikimus rėmėjus tęsiant jau 110 metų spausdintino lietuviško žodžio tradiciją!

Tai unikalu. Puikus sutapimas, kad šis jubiliejus švenčiamas per Pasaulio lietuvių metus, kurie paskelbti Lietuvių Chartos 70 - mečiui paminėti.

Lietuvių Chartos žodžiais:

„Lietuvis organizuoja ir remia spausdintą lietuvišką žodį.“

Dėkoju visiems Lietuvių Chartos dvasia už nenuilstamą darbą ir dedamas visas pastangas, išsaugojant šio leidinio testinumą išeivijoje ir šią tradiciją.

Pasaulio lietuvių ir šio leidinio jubiliejiniiais metais linkiu toliau testuoti mūsų tradicijas, išlaikyti kalbą ir mūsų tapatybę.

Dalia Henke

Dalia Henke
Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirmininkė

2019 m. liepos 9 d.

Namams pirkti paskolos
duodamos mažais mėnesiniais
įmokėjimais ir prieinamais nuomščiais.
Kreipkitės į

Mutual Federal Bank,
2212 West Cermak Road.
Tel. (773) 847-7747

Advokatas
VYTENIS LIETUVNINKAS
4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvę nuo „Draugo“)
Tel. 773-284-0100
info@midwaylegal.com

www.draugas.org

2 YR IRA 2.75%
3 YR IRA 3.00%

MOBILE BANKING | INTERNATIONAL WIRES
CREDIT/DEBIT CARDS | SAVINGS | CHECKING

310.828.7095 | info@clcu.org
www.clcu.org

